

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din za inozemstvo 20—

Oglaš po tarifa.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/L Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravništvo:

Ljubljana, Prošernova ul. št. 84. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvaraka ulica št. 1. Tel. št. 22

Celje, Aleksandr. čista.

Žačun pri post. črt. zavodu št. 11.842

Ljubljana, 31. januarja.

Nevenljive zasluge demokratske stranke in zlasti slovenskih njenih voditeljev na polju socialnega zakonodavstva in socialnega skrbstva sploh se klerikalcem silno neprijetne. Medtem ko komunisti odkrito priznavajo, da pričakujejo rešitev le od revolucije, je levo krilo SLS «socialnoreformno» in bi kaj rade pokazalo, da le ono zna nekaj delati v tem oziru. Saj je resno: dr. Zerjav, Kukovec in drugi demokrati, ki si niso še nobenih vil sezidali, naj bodo črni pred lahkovernim «delovnim ljudstvom» kot kapitalistični krvososi, a vendar so ravno ti možje dali glavne smeri in pravilno pot naši socialni politiki.

Prav iz srca bi želeli, da bi večeršnjega «Slovenca» članek, ki riše dr. Zerjavo, Kukoveca, Ribnikarja, Koraca, Divca, Jakliča kakor nesposobno reakcionarje, kakšen dobričina prečital g. Pašiču in raznim veličinam radikalne stranke, raznim velebankirjem in velepodjetnikom. Le - ti že dve leti pobijajo ravno te možje in jih slikajo kot pretirane socialne «reformiste», in marsikdo jih je v en koš vrget s komunisti. Ideal te fronte je bil, da se na en mah odpravljajo ministristvo za socialno politiko in vsi socialni zakoni.

Pa kaj bo Zerjav! Gg. Gosar, Prepeh, Štebi, Erjavec, Kocmur so prvi geniji, ki so vse «organizirali». O Gosarju ve polovitali «Slovenec» slavno stano-anjsko naredbo. Lepa je bila, bogna, a ni kubikmeter zida ni zgrajena na njeni podlagi. Bila je pravcata diletantska šala, da se ž njo posek siplje v oči ljudstvu. Zato pa je mirnejši nastop gosp. Ribnikarja prinesel Ljubljani prav lepe nove zgradbe.

Gosp. Gosar je baje tudi organiziral skrb za begunce. To sicer ni res, a gotovo je, da ni nikdar vladal tak nered v socialni politiki, kakor ravno pod njim. Gosp. I. Kocmur je ideal organizatorja bolniškega zavarovanja, zato je — preganjan. Splošno znana resnica je pa, da zavarovanje vsled birokratične centralizacije aparata nikdar ni bilo tako drago, a s tako malim učinkom, kakor sta to organizirala gg. Kocmur in Gosar. Njihove napake popravljati, Avgijev hlev čistiti to je ne-hvaležna naloga demokratov. Dragi in nepraktični upravni sistem vzbuja jezo med interese, ki radi njegje hočejo razbiti celo institucijo. Tu je le mogočni vpliv JDS oni trdni zid, ob katerem se razbijajo valovi socialne reakcije. Pomagajte nam rajše popravljati napake, ki ste jih iz strankarstva zagrešili, šedite, reformirajte, da ne ubijete naroda s svojimi metodami! V to kategorijo spada tudi brezglava zgradba na Miklošičevi cesti, ki so jo morali rešiti demokrati, potem ko je g. Kocmur očetovstvo javno zatajil.

Kar piše «Slovenec», je tako ostudna veriga samih lažljivih dolžitev, da bi se jih moral znani avtor sramovati. Med najbolj smešne spada tožba o «ustvaričju» Erjavcu, o preganjanem dr. Breclju in Kocmurju. Gospodje, ki jih «Slovenec» toliko hvali, so ustvarjali nove službe in sinekure kar čez noč. Delo v «borzi rada» je delo za diurnista, a tam je sedel razum diurnista že gosp. Erjavec v visokem činovnem razredu za pet minut dela na teden. In tako so gospodje nameščali prijatelje povsod okrog, ki so krasno napredovali brez dela, v drugih uradih pa so se jezili stari uradniki. Preganjanje dr. Breclja? Ali je to preganjanje, če se zahteva malo reda, kjer se gospodarji z milijoni? Za vse te «mučenike» lahko postrežemo prav natančno, pa ne verjamemo, ali bodo baš zadovoljni.

«Odprava osemurnega delavnika», to je glavni greh dr. Zerjave. Znano je sicer, da gre le za malo obrt (do 15 delavcev), kjer je dr. Zerjav odpravil kaznovanje obrtnikov, če se z delavci sporazumejo na največ deseturno delo. A glasilo SLS mirno pavšalira. Da, mi to priznamo odkrito. Osemurni delavnik se ne da uporabiti brez korektur za posebne razmere. Vsako generalno pravilo v praktičnem življenju je nezdravo in pripelje prej ali slej reakcijo, ki podere tudi dobre namene predisa. Soglasna zahteva malo obrti je bila, da treba zanjo dovoliti izjeme in vsi pametni njeni delavci to odobravaljo, tem bolj, ker bodo morda sami enkrat mojstri. Zato pa smo sodelovali na odpravi kaznovanja za delo v mali obrti do 10 ur, v kolikor ne bo posebnih naredb za nekatere težje obrte predpisala krašje delavne dobe. Globoko smo prepričani, da ravno zdaj, ko mi to pišemo, hujska klerikalna govornik obrtnike zoper demokrate, da niso že prej tako uredili delavne dobe v malem obrtu!

SLS naj se kar umiri: za vsak korak

Ustanovitev neodvisne radikalne stranke

VOJNA NAPOVED STOJANA PROTICA G. PAŠIČU. — STRASTNI NAPADI NA PAŠIČA, MUSLIMANE IN SLOVENSKE SAMOSTOJNEŽE.

Beograd, 31. januarja. g. Danes dopoldne se je vršil v hotelu «Slavija» zbor Protičevih zaupnikov. Prisotnih je bilo okrog 300 delegatov največ od preko Save in Donave. Protič je obrazložil, kako je po proglasu radikalne stranke postajal razkol med njim in g. Pašičem vedno večji in kako je na njegovo pomirljivost g. Pašič odgovoril z vojno. On pa, da je bil še vedno za to, da gredo radikali na volitve s skupno listo, kjer je to mogoče. Vidovdanska ustava g. Protiču ni dosti liberalna in demokratska ter onemogočuje sporazum s Hrvatmi in Slovenci. Najhujša se mu zdi institucija, zakonodajnega odbora, češ da narodnim poslancem onemogočuje odločilno razpravljanje o zakonih. Ker radikalna stranka odklanja revizijo ustave, se že vnaprej izroča volji demokratov, brez katerih ne bo mogla nič v novem parlamentu. Protič kruto ironizira borbo kandidatov v radikalni stranki ter kritizira postopanje z narodnimi manjšinami, katerim je radikalna stranka dala volilno pravico samo, ako te narodne manjšine glasuje zanjo. Naglašja, da je ta politika vseskozi pogrešna.

Protič je končal: «Kjerkoli bo radikalna stranka ponudila sporazum, bom vedno pripravljen. Samo ako se sporazum ne bo posrečil, bomo delali na svojo roko».

Za Protičem je nastopilo še nekoliko govornikov, ki so se vsi strinjali z njegovimi izjavami.

Opoldne se je zborovanje prekinilo ter se je nadaljevalo popoldne.

Popoldne so govorili med drugim profesor Aranjelović in dr. Manojlovič ter Sava Belić iz Bosne, ki je izjavil, da so pri prejšnjih volitvah srbski Bosanci volili radikale, ker so pričakovali, da bodo le ti ustvarili veliko Srbijo. Sedaj pa že vidijo, da iz tega ne bo nič. Protičev znani oproda Momčilo Ivančić je silno napadel Pašiča, ki da je pri pogajanjih za ustavo postopal na goljufiv način. Neposredno pred izglasovanjem ustave je nam reč baje ponudil Ivančić v imenu treh klubov, Korošičevega, Drinkovičevega, in dr. Hrasnice spremembo ustave po projektu g. Protiča, po katerem bi 246 poslancev glasovalo za ustavo. G. Pašič je izjavil da bo predlog sporočil radikalnemu klubu. Neposredno pred danim rokom pa je Pašič obolet. To je bila ena izmed njegovih čestih političnih bolezni. Sporočil pa je po Velizarju Jankoviču radikalnemu klubu, da mu pušča proste roke v tem vprašanju, vendar pa ako klub sprejme Ivančićev predlog, naj sprejme tudi njegovo ostavko. Da je goljufija bila popolna je potem tik pred izglasovanjem ustave, ko je Protič Pašiču še enkrat predlagal gotove modifikacije Pašič prav po lisičje odgovoril: «Zakaj pa tega nisi preje povedal, sedaj je prepozno». Ivančić je nadalje očital muslimanom da so se dali podkupiti. Še nesramneje pa da so so obnašali slovenski kmetje. Dr. Ivančić je ljuto napadel dr. Vošnjaka ter obožil samostojne kmete, da so s svojimi političnimi kupčijami oškodovali državo za 50 milijonov Din.

Končno je predlagal Protič resolucijo, ki pravi: Državna konferenca neodvisne radikalne stranke z dne 31. januarja je sklenila: 1. da začasni odbor s Protičem na čelu vodi vse posle stranke, do volitev z dne 18. marca, 2. da neodvisni radikali gredo na volitve z narodno-radikalno stranko sporazumno, kjer je to mogoče, postavljanje posebne liste v vseh okrajih pa se prepušča Protiču in začasnemu odboru, da izda po potrebi volilni proglas.

Izvoljen je bil končno akcijski odbor v katerem so zastopniki iz Sombora, Novoga Sada, Subotice, Banata, Južne Srbije, Srbije, Srema in Hrvatske.

Maribor, 31. januarja. e. Nocoj se je vršilo v Narodnem domu zborovanje zaupnikov demokratske stranke iz obeh mariborskih volilnih okrajev. Zborovanja so se udeležili tudi zastopniki naprednega obrtništa in pa stanovske kmetko-obrtnice zveze. Udeležba je bila iz vseh krajev zelo častna. Zborovanje je vodil podpredsednik demokratske oblasti ne organizacije dr. Lipold. Kot prvi govornik je naglašal predsednik obrtnega društva g. Novak, da so se napredni pridobitni sloji odločili za demokratsko stranko predvsem tudi zato, ker jim je stranka zagotovila lastnega zastopnika, dočim so druge napredne stranke to odklonile. Izbrali so za svojega zastopnika g. Ivana Rebeke iz Celja, kar naj zbor vzame na znanje. Rebekova kandidatura je bila sprejeta z velikim navdušenjem. Kandidat g. Rebek je nato orisal svoj bodoči program, ki je bil soglasno odobren. Finančni svetnik Sedlar je v imenu državnih in zasebnih nameščenov predlagal kot uradniškega kandidata profesorja g. Frana Mavrljaka iz Celja. Kandidatura je bila soglasno sprejeta. Dr. Pučnik iz Slovenske Bistrice je pozdravil ustanovitev stanovske kmetko-obrtnice zveze, ki kandidira bistricega podžupana g. Gumzeja. Ključavničarski mojster Gumzej je poudarjal ob ži-

lizma in anarhije prišlo nekaj reda v inšpekcijske dela, ki niso policaji ampak sodniki v industriji in obrti tako delavcu kakor delodajalcu. Morda se kdaj kdo spomni, da je bila prehrana vendar zdaj bolj organizirana, kakor v onih časih, ki jih hvali «Slovenec». In o Prepeluhovi «Oblačilnici» smemo tudi imeti svoje mnenje, ne da se nas obsodi na grmadol!

Demokratska socialna politika je bila mirna, nedemagoška, a efektivna, Gosarjeva in njegovih prijateljev pa tako diletantska, da je diskreditirala vso dobro stvar in dala veliko orožja v roke načelnemu sovražniku. Ker pa se gosp. Gosar boji, da «Beograd» ne bo pustil, da zopet eksperimentira, zato zaključuje svoj članek v veliko tolažbo onih «gospodarskih krogov» v Sloveniji, ki tudi koketirajo z avtonomijo, z zahtevo, da treba le avtonomije Slovenije, potem pa zlati vek priše — socialnim poskusom g. Gosarja in Štebija.

in mesto Štebijevega centra.

Nov konflikt v Lausanni

SEPARATNA FRANCOŠKA NOTA TURČIJI?

Milan, 31. januarja. d. Po vesteh iz Lausanne je prišlo na orientski konferenci do novega ostrega konflikta. Načrt mirovne pogodbe je bil danes dopoldne na svečani plenarni seji konference izročen turški delegaciji. Načrt (o katerem poročamo na 2. strani. Ured.) je sestavljen sporazumno med Grčijo in zavezniki, vpošteva pa tudi kar najbolj mogoče turške zahteve. Zato so se zavezniki sporazumeli, da predstavlja načrt maksimum koncesij Turkom in da se ne sme na njem ničesar več izpremenjati. Turki naj se kratko odločijo, ali ga sprejmejo ali ne.

Na današnji seji orientse konference je prosil Izmet-paša, naj se dovoli turški delegaciji za odgovor osemdnevni rok, da more pogodbo proučiti. Lord

Curzon je odvrnil, da je to nemogoče in da morejo zavezniki počakati le do nedelje. Turki so naposled na to pristali.

V tem pa se je zavzedelo, da je francoska vlada poslala Turčiji noto, v kateri izjavlja, da izdelana načrta ne smatra že za zadnjo besedo in da so možna še pogajanja. Ker to nasprotuje sporazumu med zavezniki, je samoumevno vzbudil francoski korak v Londonu veliko razburjenje.

Reuterjev urad razširja oficijozno izjavo, da ne more verjeti v resničnost vesti o separatni francoski noti, ker bi to pomenilo flagrantno in nelojalno kršenje medzavezniškega sporazuma. Angliška vlada dosežaj še nima nikakega poročila o francoskem koraku.

Železni francoski režim v Poruhriju

NEMŠKI UPOR SE VEDNO BOLJ KRHA. — ŽELEZNIČARSKA STAVKA PONESREČENA. — DELAVSTVO PROTI STAVKI. — KRVAVI IZGREDI.

Pariz, 31. januarja. l. Francoske čete so popolnoma zapile mejo med Poruhrijem in Nemčijo in strogo nadzirajo ves promet, čeprav do trenutka carinska ločitev še ni izvedena. V ruhrskem ozemlju samem vlada vesled obsebnega stanja železna strogost. Ponoči ne sme nikdo na ulico brez propustnice vojaške oblasti, ki pa izdaja ta dovoljenja le v izjemnih slučajih. Vse javne prireditve ki imajo ali bi mogle dobiti politični značaj, so prepovedane. Za vsako motenje poštne, brzojavne ali železniške službe je določena smrtna kazen.

Najhujši boj vodijo Francozi z nemškimi železničarji, ki se nočejo pokoriti naredbam okupacijskih oblasti. Vendar pa je podoba, da bodo Francozi tudi na tem polju obvladali položaj in zlomili nemški odpor. Francoski železničarji, ki so prišli v Poruhrije, se vedno bolj uživljajo in pestopoma prevzemajo promet. Njihove težkoče so sicer velike, ker je železniška služba ravno v Poruhriju izredno komplicirana, vendar pa se stavka nemških železničarjev vsak dan bolj krha.

Do kritičnih incidentov je prišlo preteklo noč v Mainz. Ze večerj ob štirih popoldne so poskusili Francozi prevzeti prometno službo na glavnem kolodvoru in zasesti vse prostore z vojaštvom. Ko pa so organizacije nemških železničarjev zagrožile s popolnim preprečenjem vsake prometa, so Francozi ob sedmih zvečer preklicali svoje ukrepe. Ob eni ponoči pa so zopet zasedli z vojaštvom vse

objekte. Takoj nato so vsi nemški železničarji zapustili službo in ves promet je zastal. Pred kolodvorom se zbira danes ves dan ogromno množice ljudstva, ki pa si ne upajo demonstrirati. Tekom današnjega dneva se je Francozom posrečilo promet vsaj delno obnoviti.

Odpor nemškega delavstva po rudnikih in drugih industrijskih podjetjih vidno poenjuje. Sicer se Francozi ni posrečilo, da bi s svojimi emisarji, ki jih je poslala v Poruhrije, zanesla med delavstvo razdor, vendar pa si to vsled odločnosti francoskih oblasti ne upa začeti vnovič s štrajkom. Pač pa nadaljuje pasivno resistenco. V tem smislu se je izrekla tudi konferenca delavskih sindikatov, ki se je vršila večerj v Essen. Delavci še vedno odklanjajo francoski predlog, da se jim izplačujejo plače v frankih in rajše sprejemajo marke, čeprav ta neprestano pada.

VELIKI IZGREDI V BOPPARTU.

Pariz, 31. januarja. l. Listi poročajo iz Düsseldorfa: V Boppertu, severno od Bingena so Francozi aretirali župana, ki se jim ni hotel pokoriti. Nemški nacionalisti so zato priredili veliko protestno manifestacijo, pri kateri so Francoze izzivali in francoske straže take ogrožali, da so bile te prisiljene rabič okrog. Nad 20 Nemcev je bilo mrtvih, okrog 100 ranjenih. V Boppert so odšli štiri nove kompanije Francozov s strojnimi in številna konjenica.

Radič razbil hrvatski blok

Zagreb, 31. januarja. r. Na današnji seji glavnega odbora Radičeve stranke je bil odklonjen predlog Hrvatske zjednice; da se pri volitvah nastopi sporazumno v vseh hrvatskih okrajih. S tem je odklonjen tudi sporazum za Bosno in Dalmacijo in Hrvatski blok definitivno razbit.

Zagreb, 31. januarja. r. Blokaškemu revolverškemu «Hrvatskemu borcu» je bila prepovedana kolportaza v Zagrebu. Urednik Ive Matošić je bil aretiran.

DEMOKRATSKI KANDIDATI ZA BEOGRAD.

Beograd, 31. januarja. p. Osrednji odbor demokratske stranke za Beograd, je proglasil za Beograd nastopne kandidature: nosilce liste Ljuba Davilovič, okrajna kandidata Milan Ječmenac in Slavko Dukanac.

NOVI ALBANSKI POSLANIK.

Beograd, 31. januarja. r. Danes je prispel v Beograd novi albanski poslanik Ali Rizabek, ki je takoj posetil ministra Ninčiča. Prihodnji teden bo sprejet od kralja v slovesni nastopni avdijenci.

ZNIŽANA CARINA NA KORUZU.

Beograd, 31. januarja. g. Ministrski svet je znižal izvozno carino na koruzo, ki bo znašala odslej za 100 kg 40 Din.

Poostren memelski konflikt

Pariz, 31. januarja. l. Predvečernjim je nastopila možnost težkega konflikta med zavezniki in litvansko vlado, kar se tiče memelskega distrikta. Obe stranki sta izmenjali ultimete: zavezniška komisija zahteva od Litvanske, naj odpokliče litvanske redne čete iz njemenskega ozemlja na svoj teritorij in naj iregularne čete razoroži. Litvanska vlada je odgovorila s protinoto, v kateri zahteva takojšnji umik Francozov iz Memla.

FAŠISTOVSKA PROVOKACIJA V POSTOJNJI.

Postojna, 31. januarja. l. Večerj se je v tukajšnjem Narodnem gledališču vršila proslava spomina Oberdanka in Urhmučenca iz Postojne, ki so ga iz «nacionalnega šovinizma umorili neznanji elementi», ki so po zločinu pobegnili. Slovesnost je priredil v obliki predavanja postojnski fašjo. Slovenci tej svečanosti niso prisostvovali, v kolikor niso bili s to prisiljeni.

FAŠISTOVSKI RENEGATI V KOMNU.

Gorica, 31. januarja. l. V nedeljo je ustanovil tajnik nabrežinskega fašja Scopi fašistovski sekcijo za Komen na Krasi. Izjavil je, da se fašistov nikomur ni bati, kdor spoštuje italijanstvo, in je pozval slovenske udeležence shoda, naj se skazejo vredne spomina svojega preveza «mučenika» Urha. Članov komenskega fašja je doslej 165, na žalost povečini — Slovenci.

Borza dne 31. jan.

Zagreb. devize: Dunaj 0.15 — 0.152, Berlin 0.23 — 0.26, Pešta 4.15 — 4.225, Bukarešta 47, Milan 525 — 528, London 512 — 516, Newyork čk 109 — 110, Pariz 670 — 675, Praga 318 — 320, Švice 2095 — 2125, Varšava 0.32 — 0.35, valute: dolar 105 — 107, avstr. krone 0.15, češke 310 — 313, madž. krone 4.25, lire 510 — 515, etekti: Ljubljanska kred. 218 — 240, Slavenska 102 — 103, Prastredion 1045 — 1065, Slov. eskompta 159 Trh. premog. 675.

Curih: Berlin 0.01125, Newyork 536.28, London 24.88, Pariz 32.10, Milan 25.35, Pariz 28.40, Praga 15.25, Budimpešta 0.2025, Bukarešta 2, Beograd 4.60, Sofija 3.15, Varšava 0.015, Dunaj 0.0074. Berlin: Dunaj 66.13, Budimpešta 1805, Milan 230.422, Praga 134.662, Pariz 287.778, London 226.931.25, Newyork 48.877.50, Curih 911.715, Beograd 41.645.

Uradniške perzekucije in klerikalci

Preganjanje demokratičnih uradnikov je očividno po godu «Slovenec», sicer se ne bi spozabil, da v večeršnjem uvodniku napada demokrate. Pravi, da je dr. Zerjav vitez bič srbskega § 76. po Sloveniji in «odstavljaj kar na debelo uradnike, ki niso slepo trobili v njegov rog.» Ne lažite tako debelo, da se vam mora vsak smejati! Znani trije «slučaji», na katere citira glasilo SLS, so že tolikrat obdani in pojasnjeni v javnosti, da njih «objavo» mirno pričakujemo, če misli «Slovenec», da je v interesu dotičnih prizadetih. O «preganjaneh» bi moralo vsaj uradništvo in njihove organizacije kaj vedeti.

Iz celega «Slovenčevega» članka odzveva radost in škodoželje. Saj vemo, da je «Slovenec» temeljno mišljenje o uradništvu, da «žre, žre in žre», in karlar gre uradništvu slabo, takrat gre klerikalno klasje v cvetje. Kako pa misli SLS o neodvisnosti uradništva, to je sijajno pokazala v dobi svojega režima pred vojno. Kdor ni klerikalni duhovščini poljubljaj rok, ta je bil premeščen, odstavljen, zanj ni bilo službe. «Slomškarija» je tedaj nastala in še danes plače in vzdihuje no zlatih časih režima krive palice. SLS je uradnika razkričala med ljudstvom in ga obsorvala.

In slednjič vabimo glasilo SLS, naj si malo ozleda, kako dela škof s svojimi podložniki; kako kruto premešča kaplane in tudi župnike, če ne plešejo, kakor on piska. Ako niso čisto pristaši škofovske politike, jih šef SLS preganja tako, da so morali ti duhovniki iskati zaščite pri papežu in njegovem nunciju! O svobodi prepričanja smejo vsi govoriti, samo katoliške cerkve ne, še manj pa njen mefisto — klerikalizem. Da da «avtonomno» Slovenijo si žele klerikalci, to se pravi Sustersičevo dobo št. II., ker upajo, da bodo tu imeli večino. Tedaj pa pride zlati vek uradniške svobode. Imeli je bodo toliko, kakor zdaj — nežnarj!

Mariborska Abdera

Prizor iz mariborskega občinskega sveta.

Maribor, 31. januarja.

Ob veliki napetosti je čakalo na glasilni precej občinstva na usodno glasovanje o mariborskem občinskem proračunu. Občinski svetniki so se le počasi ehajali. Socijalisti so se posvetovali z županom in trdili, da danes njihova disciplina drži. Dezertirji oziroma seje so se očividno spametovali. Po polurnem čakanju so ob pol 20. uri prišli socijalisti v dvorano, kjer so bili že vsi demokrati in klerikalci. Narodni socijalisti pa so vsi manjkali, kakor so pisali županu, baje zato, ker so imeli istočasno — občni zbor svoje stranke organizacije, ki ga ni bilo mogoče preložiti, ker je bil že prej napovedan! Pred otvoritvijo seje so se klerikalni občinski svetniki razen dr. Jerovška in dr. Leskovarja pod vodstvom Zebota v občne začetke nenkrat odstranili.

Med precejšnjo napetostjo je župan otvoril sejo ter najprej poročal o gori omenjenem pismu NSS občinskega kluba, nadalje, da g. Cejan (NSS) radi boleznj ne sprejme občinskega mandata in bo zato poklican na njegovo mesto sodni sluga g. Ferenc, nadalje, da je odločil mesto občinskega svetnika tudi g. Senk (NSS), na čigar mesto pride odvetnik dr. Rudolf Ravnik. Nato župan precej razburjen konstatira, da je bilo zadnje glasovanje o proračunu, za katerega je glasovalo le 16 občinskih svetnikov, nesklepno, ter je zato poročal poročevalca finančno - gospodarskega oddelka, podžupana Druškoviča, da zopet poroča o proračunu od točke do točke. Podžupan je stopil poleg župana in hotel začeti s poročilom. Tu pa sta navzoča klerikalca dr. Jerovšek in dr. Leskovar zopet začela agorvarjati, da ni dvetretjinske večine, ker je vseh občinskih svetnikov 33, navzočih pa je le 25. Socijalisti so trdili, da 25 zadostuje za dvetretjinsko večino. Klerikalca pa sta trdila, da je treba 26. Med prerakanjem, ali je treba 25 ali 26 občinskih svetnikov, si je prizgal dr. Jerovšek cigaro, se dvignil in izjavil: «Da ne bo prerakanja, ali je treba 25 ali 26 občinskih svetnikov, grem pa jaz.» In se je odstranil iz dvorane.

Sedaj seveda je bilo jasno, da ni dvetretjinske večine. Župan je s precej prisiljeno se smehljajočim obrazom zaključil občinsko sejo in voščil gospodom lahko noč, češ: pa drugič... Reči moramo, da je to igranje v občinskem svetu nad vse žalostno spričevalo za resnost ljudi, katerim je izročena uprava Maribora. Gospodje se očividno niti ne zavedajo, kako klavno vlogo igrajo. Občinski svetnik s cigaro v ustih sredi zbornice in županova dovčipna «lahko noč» — treznega človeka je kar sram...

Lausanska mirovna pogodba

Kakor smo že poročali, je prišlo v Lausanni med Grčijo in zavezniki do sporazuma v vseh vprašanih, tihočih se Grčije in Turčije. Načrt pogodbe, ki bo zdaj predložen v odobritev Turčiji, določa med drugim:

Turške meje napram Bolgariji ostanejo bistveno iste, kakor jih predvideva nemški mir. Predvidena je da ob granici demilitarizirana cona. Mejo napram Grčiji tvori reka Marica, kakor to pred-

videva muđanski sporazum. Francosko-turška meja v Siriji je odredena v smislu francosko-turškega dogovora v Angori. Meje Mosula ostanejo iste kot do sedaj. Otoki v Egejskem morju ostanejo pod grško suvereniteto, izzemši otoka Imbros in Tenedos, ki pripadeta Turčiji. Vsi otoki morajo biti demilitarizirani. Italija dobi Dodekanez.

Turčija priznava egiptsko državo ter aneksijo Cipra, francoski protektorat v Maroku in Tunisu. Nadalje priznava Turčija vse mirovne pogodbe Velike antante ter meje Nemčije, Avstrije, Madžarske, Bolgarije, Jugoslavije, Grčije, Poljske, Rumunije, Češkoslovaške in Finske. Kalifat se odpoveduje interesnim sferam v Egejskem in Crnem morju. Tu je odredena 15 km široka cona, ki se mora demilitarizirati. Grški patrijarhat ostane v Carigradu, ne bo pa imel nobenih političnih in upravnih pravic. Ustanovi se posebna mešana komisija, v kateri bodo inozemski sodniki in predstavniki Turčije, ki bodo odločali v sodnem postopanju z inozemci. Vsi privilegiji tujih državljanov se ukinejo. Morske ožine so proste. Neutrálne države imajo skozi Dardanele tudi v času vojne svoboden prehod.

V Crno morje sme pripluti ter se ondi zadrževati vojno brodogojne kakor tuje države samo v onih lokostih, kakor je jako brodogojne najjačje nabrežne države. Dardanele ter otoki v Marmarskem morju se razorožijo. Turčija sme imeti v Evropi samo 12 tisoč mož armade, in sicer v Dardanelah. Glede narodnih manjšin se Turčija obvezuje postopati z nemuslimani enako kakor z muslimanskim elementom.

Izvršitev vseh teh določil bo nadzirala posebna komisija, sestojeca iz predstavnikov Velike Britanije, Francije, Italije, Japonske, Turčije, Bolgarije, Jugoslavije, Grčije in Rusije. V slučaju kršitve imenovanih določil smejo pogodbenice države zahtevati intervencijo Zveze narodov v Zenevi.

Politične beležke

— Svežozar Pribečevič nosilec liste v Liki. V tork se je vršil v Gospiću zbor delegatov demokratske stranke za liško - krhavske volilno okrožje. So glasno je bil proklamiran za nosilca liste Svežozar Pribečevič. Včeraj se je oglasila pri gosp. Pribečeviču deputacija demokratičnih organizacij iz Novega Sada ter mu ponudila, da prevzame vodstvo liste tudi v tem okrožju.

— Iz laškega okraja nam poročajo: Volilno gibanje je postalo po našem okraju prav živahno. Boj je otvoril dr. Korošec s svojim nedeljskim pohodom na Hrastnik in Dol. Kako bridko razočaranje bo doživeli ves okraj govori danes o kandidaturi laškega župana dr. Roša, vse je prepričano, da bo znaga njegova in da v našem okraju ni mesta za klerikalce in druge z njimi združene nazadnjake.

— Važno notranjepolitično spremembo v vladi napoveduje ljubljanski «Slovenski Narod». Sklicuje se na «Pravdo» in pa na tolmačenje političnih krogov, ki napovedujejo demisijo Stojadinovića in Perića, kar pa končno vse skupaj označuje za izmisliceno. To je dobro že radi tega, ker bi si kdo morda zlomil glavo pri premišljanju, kaj je notra nje politična sprememba v vladi.

— Strahopetci v temi. Glasilo prometnega ministra Velizarja Jankovića «Balkan» piše: «Vsakdo naj bo prepričan, da se dela sedaj na utrjevanju državne politike in da so radikalci za ta namen dobili mandat. Razpoloženje celega naroda gre v korist radikalcev, katerim se pridružujejo celo neslovenski elementi. Volilni uspeh jim je zaskrban. Ako bi bil rezultat tak da radikalci ne bi mogli sestaviti homogene vlade, pridejo druge volitve in one morajo dati ono, kar nalaga interes države, t. j. absolutno večino radikalcem. Naj se ima to na umu!» — Tako žugajo radikalci, tako hočejo zastrašiti volilce in jim sugerirati, da je država njihova last, ki jo bodo držali tudi s silo. V stvari pa seveda tako bedasto pisarenje ni nič drugega nego priznanje slabosti, ki radikalce obhaja. «Balkan» je kakor strahopetec v temi in kriči, da bi sebi dal korajže.

— «Enotna socialistična fronta.» Dne 3. februarja se vrši v Ljubljani zaključno posvetovanje o ustanovitvi takozvane «enotne socialistične fronte», ki naj bi nastopila pri volitvah kot «socialistična stranka delovnega ljudstva». V glavnem naj bi ta «stranka» zagovarjala nekaterim znanim komunističnim prvkom mandate pod nevtralnimi imenoma. Naravno je, da se proti temu poskusu, razbiti zadnje ostanke socialistične organizacije, upira predvsem socialna - demokratska stranka, katere glasilo «Naprej» v jako neženeranem tonu karakterizira celo podjetje tako - le: «Enotna fronta je lepa reč. Imeli smo že vse polno takih enotnih front, ki jih je s časom proletarijat spoznal za pesek v oči. Po prevratu smo imeli enotno fronto komunizma, danes ji ne veruje nihče več; njeni proroči pa, ki so pobijali socializem, čas, da je največje zlo, delajo danes enotno fronto socializma, skupno s tistimi posamezniki, zaradi katerih je naše delavstvo takrat verjelo komunistom. Grešniki in njih tožniki, oboji so lepo skupaj in pridigajo o slozi mas, dočim hočejo v resnici le zavesti mase v slepoto, da bi ne videle, da pomeni enotna fronta brez enotne organizacije samo kapitalističen trik pred volitvami.

ki ima dvojen namen: prvič odvzeti glasovne resni proletarski stranki (t. j. socialnim demokratom) in dati jih tistim, ki se jih ni treba nič bati, drugič pa begati organizirane člane.»

— Tudi to jim ni prav! Radikalna vlada je odstavila v južni Srbiji menda vse demokratske uradnike in postavila na njihova mesta svoje agitatorje. Demokratični uradniki so zapustili svoja službena mesta, ali niso zapustili svojih bivališč, ker se ne izplača radi dveh mesecev menjati bivališča, posebno ne v mrzlem zimskem času in o tem je priobčil polslužbeni radikalni «Balkan» cel dopis, v katerem toliko da ne zahteva odstranitve teh ubogih uradnikov — po policiji! Priče radikalnih volilnih metod bi morale izgniti z ozemlja južne Srbije, kjer se bodo te metode izvajale z največjo brezobzirnostjo, ker smatrajo radikalci ta teren za najbolj ugoden. Pa se po vsem, kar poročajo objektivni posmatranci — motijo.

— Zopet nova stranka. O ustanovitvi, oziroma obnovitvi nekdanje liberalne, potem nacionalne srbske stranke smo že poročali. Sedaj poročajo iz Beograda, da se obnavlja tudi nekdanja napredna stranka, ki je — enako kot nacionalna — po ujedinjenju prenehala obstajati, ker ni imela več pristašev. V teh zmešanih razmerah so se sedaj našli tudi ostanki nekdanje napredne stranke in so sklenili, da postavijo svoje kandidature v Beogradu in tudi v nekaterih volilnih okrožjih na kmetih. S takim ostanki nekdanjih strank bodo morale pač pomesti volitve.

Po svetu

— Kaj se godi v Italiji? Nedavno smo zabeležili vest, da je bil izvršen atentat na Mussolinija. Vest je bila demantirana. Sedaj čitamo v čeških listih (od torika) poročila, ki izrekajo sumnja, da je bil atentat res izvršen in napovedujejo važne dogodke v Italiji.

— Bolno ministrstvo. Iz Prage poročajo, da sta poleg ministrskega predsednika Svehla in finančnega ministra dr. Rašina, kojih stanje pa se je že znatno zboljšalo, zbolela tudi minister prosvete in minister za narodno zdravje. Prometni minister Stribrny je prevzel vodstvo kabineta, dokler ne ozdravi ministrski predsednik.

— Požar opustošil milanski kolodvor. V noči od torika na sredo je postala centralno poslopje milanske postaje žrtev silnega požara. Ogenj je nastal v uradu za vozne listke in se je bliskovito razširil. Zgorela je med drugim tudi tanka nastanica privatna menjalnica, kjer so bile spravljene velike množine tujih valut in pa nad 60 milijonov voznih listkov.

— Posebne vrste železniška katastrofa se je dogodila te dni na Češkem. Velika železnica buštehradska, ki je v rokah privatne delniške družbe proglašala, da je imela lani okrog 88 milijonov žK izgube ter da ne more svojim nameštencem več izplačevati polnih plač temveč le polovične. Buštehradska železnica ima svoje omrežje na češkem severozapadu ter je eno najglavnejših prometnih podjetij v češkoslovaški republiki.

— Viljem se razporeči? Pariški in italijanski listi poročajo, da se čuti bivši nemški cesar Viljem v svojem drugem zakonu nesrečnega. Žena in njen otrok morata stanovati v drugem delu gradu v Doornu in mu ne smeta več pred oči. Viljem baje popolnoma izpremenjen in ne občuje z nikomur več. Vazoki so neznanj.

— 60.000 italijanskih delavcev vsled okupacije Rura nezaposlenih. Iz Milana poročajo, da je radi okupacije ruhrskega področja po Francozih ostalo 60 tisoč italijanskih delavcev nezaposlenih. Ti delavci so sedaj zapustili ruhrske ozemlje in se vrnili v svojo domovino.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Četrtek, 1.: «Čudež sv. Antona» in «Crna dama iz sonetov». C.
Petek, 2.: Ob 15.: «Svata Krciškega». Izv. Ob 20.: «Madame Sans Gene».

Sobota, 3.: «Vojček». B.
Nedelja, 4.: Ob 15.: «Čudež sv. Antona» in «Crna dama iz sonetov». Izv. Ob 20.: «Vojček». Izv.

Ponedeljek, 5.: «Madame Sans Gene». A.
Ljubljanska opera.

Četrtek, 1.: «Mefistofeles». A.
Petek, 2.: «Carmen». Izv.

Sobota, 3.: «Triptychon». D.
Nedelja, 4.: Ob 15.: «Gorenjski slavček». Izv.

Ponedeljek, 5.: Zaprto.

Šentjacobski oder v Ljubljani.
Nedelja, 4.: «Stari grčih».

Mariborsko narodno gledališče.

Četrtek, 1.: «Cvor». B.

Opera «Gorenjski slavček» v nedeljo dne 4. februarja ob 3 uri popoldne. Vse tiste ljubitelje domače umetnosti, ki stanujejo izven Ljubljane in bi si radi ogledali originalno slovensko opero «Gorenjski slavček», opozarjamo na predstavo t. p. ere ki se vrši v nedeljo dne 4. februarja ob 8. uri popoldne. Vsi relikvanti na vstopnice se prosto, da sprotiče tabo na domniel blazaja: Na volne, a gle' al'ča v L'bl'ani svoje želje. Da ne bo pred predstavo navala pri blagajni, kjer bodo naročene vstopnice naročnikom na razpolago, je umestno,

da se vstopnice po možnosti skupno naroče in pri blagajni skupno po eni osebi dvignejo. Naročene vstopnice je mogoče dobiti pri dnevni blagajni v opernem gledališču tudi že par dni pred predstavo. Prodaja vstopnic dne 4. februarja popoldne se prične ob dveh, to je eno uro pred začetkom predstave.

Iz pisarne šentjacobskega gledališkega odra v Ljubljani. V nedeljo dne 4. februarja se uprizoni v Govekarjevem prevodu Jos. Stobbe veseloigra «Stari grch», ki po svoji učinkovitosti spada v vrsto veseloigr in burk, kot so «Težke ribe», «Španska muha». Igra je zasledena z najboljšimi močmi in ektrno pripravljena. Predprodaja vstopnic v kavarni Zalaznik.

Nove zasedbe v «Carmen». Na svečnico dne 2. februarja poje v ljubljanski operi naslovno vlogo v operi «Carmen» ga. Rewiezeva, vloga Escamilla pa prvič novo angažirani bariton g. Balaban.

Ruski odbor v Ljubljani priredi v februarju v korist ruske knjižnice in ruskih dijakov v Ljubljani naslednja predavanja: 1.) «O molekularni energiji», predavanje s številnimi ekaperimentmi (Dr. V. Issačevič) dne 2. februarja ob 17. uri. 2.) «Pomen pokristjanjenja in sprejem grško-rimske kulture za Slovane» (univ. prof. M. Jasinski) dne 4. februarja (v nedeljo) ob pol 15. uri. 3.) «Ruska cerkev danes in v bližnji bodočnosti» (z. N. Jezerški) dne 11. februarja (v nedeljo) ob 15. uri. 4.) «Revolucija v ruski poeziji» (dr. N. Preobratenski) dne 17. februarja (sobota) ob pol 20. uri. Prvo in četrto predavanje bosta v slovensčini, ostala v ruščini. Predavanje gosp. univ. profesorja M. Jasinskega bo v veliki dvorani univerze, ostala pa v realni (Vegova ulica). Vstopnina 5, 3 in 1 Din. Preplačila se hvaležno sprejemajo.

Objave

— Na današnje maškerao v Kazini opozarjamo občinstvo že enkrat. Lukežev semenj obeta biti živ in pester. Dekoracije so originalne, komični napisi prvovrstni. Sodelujejo člani in članice Šentjacobskega gledališkega odra in Šentjacobski salonski orkester. Začetek ob 8. zvečer.

— Napredno gospodarsko in prosvetno društvo za Krakovo in Trnovo v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje na zelo zanimivo zabavno večer, ki se vrši v soboto 3. februarja v salonu gostilne «Kolezija».

— Ples Zveze godbenikov za Slovenijo 4. februarja ob 8. v vseh prostorih hotela Union. Operni orkester. V restavraciji posebna salonska kapela. Pred plesom Dvořakov Carneval in Slovenski ples (dirigent A. Balatka). Plesni aranžerji gg. Vlček in Černe: tango, shimmy, one-step, two-step in seveda valčki, beseda, četvorka itd. Vstopnina 10 Din za osebo, 25 Din za družino (3 osebe).

— Cvetlična reduta v Ljubljani. Sportni klub Primorje priredi 3. februarja v veliki dvorani Narodnega doma pod pokroviteljstvom častnega komiteja primorskih dam svoj elitni ples. Začetek točno ob 20. uri, oficijelni sprejem gostov le od 20. do 20.30. Vstop samo proti vabilu, akademiki in člani proti izkaznici. Ako se je pri razpošiljanju vabil v naglici pomotoma koga prezrla, naj se blagovoli obrniti po dopisnici na naslov: cand. med. Perpar Stanko, Dunajska cesta 29.

— Uradniški ples. Društvo državnih pisarniških uradnikov za Slovenijo v Ljubljani priredi v soboto 3. t. m. ob 8. zvečer v veliki dvorani «Zvezde» plesni večer, pri katerem sodeluje godba dravske divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. Cerina. Vstopnina znaša 10 Din. Ker je čisti donos temu prireditve namenjen novo ustanovitvenemu podpornemu in posmrtnemu skladu tega društva, se prilačila hvaležno sprejemajo. — Ze predno so prišle prve vrste o uradniškem plesu v javnost, so se pojavili «tehtni pomisleki» proti njemu. Glejte, jih, plešejo! Pa je toliko kričanja, kako se jim slabo godi. Nič bati! Malo, malo jih boste videli plešati, dasi si tudi uradniške žene in hčerke želijo priti kedaj v svide dvorane. Kdo bi jim zameril, kdo je tisti, ki bi jim ne privoščil. Vendar ta ples ne bo reprezentanca pisarniškega uradništva in ni namenjen našim ženam in hčerkam, temveč nam naklonjenim slojem, ki so vabljivi na ples, čegar svrha je, da se nekobiko podpre novostanovljeni podporni in posmrtni sklad, ki ga je društvo kot samopomoč ustanovilo za svoje člane uradnike, ako jih zadene nesreča, bolezen ali smrt v družini, ko v takih slučajih za uradnike ni nikjer in ni česar preskrbljenega. K obilni udeležbi vabi odbor.

— S. K. «Hermes» v Ljubljani priredi v nedeljo 4. t. m. v gostilni g. Valjevca (v Reininghausu) v Sp. Siskli «Zabavni večer» z bogatim sporedom. K udeležbi se vabijo vsi sporniki in prijatelji kluba.

— Ljubljanski akademski sportni klub priredi «domačo predpustno zabavo s plesom», ki se vrši dne 3. februarja 1923 ob 20 uri v bivši «Areni» Narodnega doma. Maske dobrodošle. Vstop le proti vabilu.

— Podolicijsko podporno društvo Ljubljanske garnizije priredi dne 4. februarja 1923 ob 20. uri v prostorih «Narodnega doma» v Ljubljani «Podolicijski ples». K udeležbi prireditve, vabijo se vsi bivši dalje službeči podolicijski, vsi rezervni oficirji in uradništvo.

— Odbor podpornega društva uslužbencev električne cestne železnice v Ljubljani vabi vjudno na zabavni večer s plesom dne 2. februarja t. l. (na Svečnico) v prostorih znane gostilne pri «Flegarju» Zaloška cesta 7, v korist bolnim in on-

moglim članom. Začetek ob 18. Vstop prost. Za dobro kapljico ter gorka in mrzla jedila je preskrbljeno.

— Sokolsko društvo na Viču priredi na Svečnico 2. februarja t. l. svoj običajni «Zabavni večer» s sledečim sporedom: 1.) Pevske točke, 2.) Burka???, 3.) Srečolov, šaljiva pošta, prosta zabava in ples. Društvo vabi vse članstvo in prijatelje Sokolstva, da se tega večera v čim največjem številu udeleže. Začetek ob 8. zvečer.

— Narodna čitalnica v Sp. Siskli priredi v soboto dne 3. februarja t. l. pri Valjevca (Reininghaus) ob 20. uri «Vodnikovo besedo» Spored: petje čitalniškega pevskega zbora in šišenskega kvarteta. — Igra: Poglavlje I, II, in III. Kupletih in srečolov s prvovrstnimi dobitki. Čisti dobiček je namenjen knjižnici omenjene čitalnice.

— Mussolini v Sloveniji. Z Bleda poročajo: Včeraj smo naznanili, da si pride Mussolini na Bled hladit kri. Gospod, ki se je te dni mudil v Rimu je «intervjuval» Mussolinija, ki mu je rekel, da bo šel na Bled, ali ne v Jeklerjevo ledenico, nego dne 3. svečana ob 20. uri v Zdraviliški dom na Sokolovo maškerao. Prepričati se hoče sam, da li imamo v Jugoslaviji še kaj za jesti in piti in ako res še nismo vsi poginili iz strahu pred njegovimi črnimi srcajmi. No to bode gledal, ko bo na maškerao pil naše vino, pred katerim se njegovo «vezufosko» lahko skrile in kaj so njegovi makaroni proti našim klobasam, gnatjem, pečenkam l. dr., kaj njegove kisle limone proti našim pustnim krofom. — E, revež, kje je še! Na Bledu mu hočejo tudi dokazati, da se znamo pri nas vse drugače zabavati, kakor v Italiji, katera je samo po dnevu solčna ako ni slučajno oblačna. Na Bledu bode pa solčna tudi ta noč. Ker je Mussolini mojster v semljenju bode tudi odločil o nagradah, katere dobe ta večer tri najlepše maske. K koncu, — mislite na izrek: «Italia fides nula fides» ter ne verujte Mussoliniju, dokler ga ne vidite. Na Bledu se pa ne bodo dali motiti z njegovo odsotnostjo ter se bode vse eno pripravilo, kakor je zgoraj rečeno.

— Planinski ples v Mariboru se vrši danes zvečer v Götzovi dvorani. Kdor se hoče nepriljubno zabavati, naj ga poseti. V miniaturo bo na njem lahko obiskal vse priljubljene postojanke naših gor, užil se enkrat vse dobroto, ki mu jih v poletju nudijo planine.

— Družabni krožek v Zidanem mostu priredi v soboto dne 3. februarja 1923 ob 8. uri zvečer v kolodvorski restavraciji koncert in ples, na katerega vabimo vse prijatelje zabave. Sodelujeta zidanmoški godalni kvartet in orkester. — Obdor!

— Redni občni zbor Saveza dobrovoljca za Slovenijo se vrši v Ljubljani dne 2. februarja t. l. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu poročilo o ustanovitvi podružnice Dobrovoljačke banke v Ljubljani. Začetek točno ob 9. uri popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. — Občinska zborna se udeležijo odposlanci ostalih občinskih savezov. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Občni zbor Splošnega ženskega društva v Ljubljani se vrši v nedeljo, 4. februarja ob 4. popoldne na magistratu. — Dnevni red: nagovor predsednice, poročila tajnice, blagajničarke in knjižničarke, slučajnosti, volitev odbora. Članice, pridite vse! Obdor.

— Odbor «Društva slovenskih sodnikov» v Ljubljani naznanja, da se vrši letošnji redni društveni občni zbor v nedeljo dne 4. marca 1923 ob 11. uri popoldne, v dvorani štov. 79 justične palače v Ljubljani. Vsopred zborovanja je običajen. Člani se vabijo k obilni udeležbi. Predlogi se morajo odboru prijaviti vsaj 14 dni pred občnim zborom. Vsak član ima po en glas. Odsotni svojo pravico glasovanja izvršujejo lahko po pooblaščenih, a noben član ne sme prevzeti več kot pet pooblastil. Člani ob južni železnici naj se obrnejo pravočasno na odbor radi znižane vožnje.

— Članom «Slovenskega lovškega društva». Letošnji redni občni zbor društva se bo vršil temeljem odborovega sklepa z dne 29. januarja t. l. v «Mestnem domu» v Ljubljani in sicer dne 25. marca t. l. Začetek ob 10. uri popoldne. Spored običajni. Ljubljana, 31. januarja 1923. — Predsednik dr. Lovrenčič.

— Upokojenci! Konzorcij «Upokojenca» v Ljubljani vabi svoje člane in naročnike ter vse upokojence in še aktivne tovariše brez razlike političnega mišljenja na mui-no važni sestanek, ki se bo vršil na Svečnico ob 15. v Krsnikovi ulici 5 v Ljubljani. Tovariši! Zavedajte se svoje v sedanjih razmerah za vas važne dolžnosti! — T. načelstvo.

— Društvo zobotehnikov za Slovenijo vabi svoje člane na četrti redni letni občni zbor, ki se vrši v Ljubljani v nedeljo dne 4. februarja ob 2. uri popoldne, v restavraciji «Novi svet», Prešernova soba. Dnevni red običajen.

— Radovijska podružnica Kola jugoslovanskih sester ima na praznik, dne 2. februarja t. l. ob 15. uri svoj redni letni občni zbor v šoli v Radovljici.

— Triglavski zbor. Dne 3. februarja se zberejo aktivni Triglavani s svojimi starešinami v Mariboru k velikemu Triglavanskemu zboru, kateri naj ustvari jugoslovanskemu akademskemu društvu «Triglav», idejno in upravno podlago za delovanje v bodočnosti. Zborovanje se vrši v «Narodnem domu» točno ob 14. uri s sledečim dnevnim redom: 1.) Otvoritev, 2.) Poročilo ednice, 3. Načrt programa, 4.) Določitev sedeža centralnega društva, 5.) Razmerje med posameznimi ednicami, 6.) Določitev vrhovnega razodišča, 7.) Sprememba pravil, 8. Slučajnosti.

Domače vesti

Novi vsenčilski profesorji v Ljubljani. Poleg profesorjev, ki smo jih navdli že v svoji večerjanski številki, so imenovani na ljubljanski univerzi še dr. Alija Kosić za docenta za anatomijo na medicinski, Mihajlo Minajev za docenta za elektrokemijo na tehniški, in dr. Andrej Snodj za izrednega profesorja biblične znanosti na teološki fakulteti.

Razdelitev arhiva bivše Avstro-Ogrske. V Subotici se bo v kratkem vršil sestanek delegatov Rumunije, Madžarske in Jugoslavije, da se določi razdelitev arhiva bivše avstro-ogrške monarhije, v kolikor se tičejo vojvodine.

Amnestija. V terek je kralj podpisal ukaz o pomilostitvi velikega števila obsojencev. V tem ukazu so tudi vsi, ki so bili od pristojnih sodišč obsojeni na smrt. Pomilostitve so deležni predvsem radi raznih zločinov in razbojništev kaznovane osebe in zelo majhno število političnih krivcev. Ukaz o pomilostitvi bo objavljen prihodnje dni.

Beneški Slovenci za svoje padle. V Sovinjah pod Matajurjem se je prošlo nedeljo vršilo slovesno odkritje spomenika padlim domačim vojakom. Ta mala slovenska občina je žrtvovala v svetovni vojni 48 moških v boju proti Avstriji. Slavnosti se je udeležilo ogromno število domačega prebivalstva. Govoril je tudi slovenski pesnik profesor Trinko.

Neobjavljeno Strossmayerjevo pismo. Uredništvo «Riječi» je od svojega prijatelja prejelo doslej še neobjavljeno Strossmayerjevo pismo z dne 25. julija 1890, ki je zelo karakteristično za Strossmayerjevo pojmovanje odnošajev med katoliško in pravoslavno cerkvo. Naslovljeno je na tedanjega paroka v Vinkovcih kot odgovor na pritožbo, da gradiški katoliški župnik ni pustil pravoslavnega mrliča pokopati na katoliškem pokopališču. V pismu Strossmayer poudarja svoje stališče, da ne dela nobene razlike med katoliško in pravoslavno cerkvo, temveč teži za medsebojno ljubeznivo in spravilo pripadnikov obeh cerkva po svoji devizi: Brat je mio, koje vere bio.

Kongres za tujski promet. ki se vrši, kakor smo že poročali, v Zagrebu, je predvčeršnjim osredotočil svoje delo na posvetovanja v obeh sekcijah za prometna vprašanja je delegat dr. Prebeg stavil predlog, naj bi se v prveletni sezoni uvedli turistiški vlaki na progi Zagreb - Zidani most - Ljubljana - Kranjska gora ter Zagreb - Bakar in Zagreb - Gospič in sicer ob sobotah, endeljah in praznikih. Delegat direktorja državnih železnic v Zagrebu, g. Horvat, je glede teh predlogov priponil, da se bodo turistiški vlaki vpostavili s 1. junijem, čim stopi v veljavo nov vozni red. Razen tega bo vozil brzovlak s tretjim razredom na progi Zagreb - Karlovec - Ljubljana - Bohinjsko jezero - Kranjska gora. Vlak bo odhajal iz Zagreba ob 13. uri. Kar se tiče posebnih direktnih vagonov za turiste na tej progi, bo razpravljala o tem še direktorja državnih železnic. Delegat južne železnice, g. Vargason, je izjavil, da bo južna železnica tudi v bodoče v poletni sezoni aranžirala posebne izletniške vlake za polovično vozno ceno, a turistična društva bi morala skrbeti za prirejanje izletov.

Spopadi med nacionalci in blokaši v Zagrebu. V terek ponoči je prišlo v «Hrvatski kavarni» na «Krvavem mostu» v Zagrebu do hudega spopada med nacionalisti in hrvatsko narodno obrano. Blokaši so pričeli izzivati nacionaliste in so končno navallili na djaka Berislava Angjelinovića, ki je hotel iz kavarne. Nekaj blokašev je skočil pred njega s samokresom v roki, ki pa mu ga je ta izbil. Nato se je začel splošen pretep in je vdrta v kavarno policija, ki je potisnila nacionaliste v kot, kakor so blokaši pričeli udrihati po njih s palicami in drugimi predmeti. Padlo je tudi okoli 50 strelcov. Berislav Angjelinović je bil ranjen v prsa in je dobil vrh tega tudi več poškodb po glavi. Skupno je bilo ranjenih šest oseb, med njimi neki rodar. Policija je postopala jako pristransko in odvedla nacionaliste uklenjene na policijo, dočim od blokašev ni bil nihče aretirani. Dogodek je vzbudil v Zagrebu splošno senzacijo.

Voilite delegatov za Pokojniški zavod. Kakor nam poročajo, je volilna udeležba nameščencev v nekaterih skupinah jako dobra. Dosedaj je oddanih okrog 3000 glasov. Po prijavih a strani organizacij je večina strokovne in nadstrankarske liste sigurna. Nasprotna lista, ki so jo postavili podjetniki, dobiva glasove le tam, kjer so se dali nameščenci z grožnjami in terorjem nstrašiti. Verjetno je, da bodo aranžerji te liste zadnje dni napeli še vse silc, da rešijo vsaj v nekaterih grupah, kar se rešiti da. Vendar se je zadnje dni pokazalo, da njihova plačana reklama po novinah dosega baš nasprotni učinek. To je razveseljiv dokaz za stanovsko samozavest privatnih nameščencev.

Energična akcija proti bolgarskim komitačev. Čete tretje armije so v nedeljo, ojačene s kmečkimi in orožniškimi oddelki, zasedle vse ozemlje na levem bregu Vardarja in pričele takoj energično akcijo, da očistijo južno Srbijo bolgarskih komitaških tolp, posebno bregalniški okraj, kjer se še vedno nahajajo komitaške tolpe zglasnega

vojvode Todora Aleksandrova, ki je izvršil pokolj v Kadriafaku. Ena izmed preganjalnih čet je v bližini Galika zadela na razbojniško tolpo glasovitega zlikovca, vojvode Brila, ki pa se je, še predno je jo mogla patrolja obkoliti, umaknila v sosednje gozdove in izginila brez sledu. Tudi iz raznih drugih krajev prihajajo poročila o spopadih med našimi preganjalnimi oddelki in komitaši.

General Piccione odložil predsedstvo češkoslovaško-italijanske trgovske zbornice v Trstu. General Piccione, dosedanj predsednik češkoslovaško-italijanske trgovske zbornice v Trstu, je radi prezaposlenosti in odsotnosti iz Trsta odložil mesto predsednika, nakar je bil na zadnji seji, ki se je vršila 23. januarja, izvoljen za njegovega naslednika dr. Arnoldo Frigessy, za podpredsednika pa Albert Cosulich in češkoslovaški generalni konzul v Trstu, Edvard Machaty.

Novo prefekturo v Juljski Krajini. Italijanska vlada je imenovala dosedanjega tržaškega prefekta, Crispo Mondada, za prefekta nove tržaške provinc. Imenovanje prefekta za istrsko provinco, s sedežem v Pulju, se izvrši na prihodnji seji ministrskega sveta. Novo prefekturo prično poslovtati z 8. februarjem.

Velikanska insolvenca tržaške trždarke. Tržaška «Era Nuova» od srede poroča, da so se na tamkajšnji borzi razširile vesti o insolventi neke velike tržaške tekstilne in manufakturne trždarke. Pasiva znašajo baje 7 do 9 milijonov lir. Trždarica je bila v zelo živahni kupelji tudi z Jugoslavijo. Med oškodovanci se nahajajo tudi razne zelo ugledne tržaške trždarke, in sicer za jako velike vsote. Samo ena ima baje nad polmilion milijon lir škode in so se zato raznesle vesti, da je zašla tudi ona v plačilne težkobe.

Velike fašistovske manifestacije so se vršile v nedeljo, dne 28. januarja v Gradiški. Fašisti so s tem zborovanjem hoteli razširiti svojo organizacijo tudi med furianskim prebivalstvom, ki je kakor znano, fašistovskim tenlenecam neprijazno. Zborovanja se je udeležilo okoli 2500 moških v črnih srjakah, ki so zastopali 122 fašistovskih društev. Fašistom je govoril tudi neizogibni Žid tržaški poslanec Giunta.

Razpisane službe. Zdravstveni odtok za Slovenijo razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Planino v okraju Brežice ter asistentno mesto za okulistični odtok s prejemki 9. činovnega razreda. Generalna direktorja državnih posestev razpisuje konkurz za izpraznjeno mesto direktorja državnega posestva Belje. Plača znaša letno 48.000 Din s pravico do udeležbe na čistem dobičku; razven tega prosto stanovanje, kurjava in razsvetljava. — Odda se mesto namestnika državne pravdnika v Ljubljani, odnosno drugod, ako se izprazni. — Interesenti se opozarjajo na razpis v večerjanski številki «Uradnega lista».

Iz «Uradnega lista». V večerjanski številki «Uradnega lista» pokrajinske uprave za Slovenijo se objavlja: zakon o ukinitvi realnih lekarniških obrtov v Sloveniji; zakon, s katerim se dovoljuje okrožnim zdravnikom Slovenije izredna draginjska doklada in nove potne pristojbine ter zakon, s katerim se začasno zvišujejo službeni prejemki okrožnih zdravnikov na slovenskem Stajerskem; nadalje odločba, s katero se zvišujejo draginjske doklade pri naših zastopniških v Italiji, Češkoslovaški, Belgiji in na Francoskem ter naredba o opravljanju zdravstvenih poslov izročnega področja mestne občine mariborske.

Nov gerent v Gornji Planini. Namesto odstopivšega Josipa Podboja je imenovan za gerenta gospodarskega odbora v Gornji Planini, okraj logaški, Anton Kolar, posestnik v Planini.

Pegavec v Osijeku. V Osijeku je mestni fizikat ugotovil slučaj pegavca, nevarne nalezljive bolezni. Iz Dubrovnička je došel v Osijek neki ruski begunec, ki je že bolehal. Šele enajsti dan so zdravniki dognali, da boluje na pegavcu. Fizikat je odredil vse potrebno, da prepreči razširjenje te nevarne bolezni. Vse šole so zaprte.

Jugoslovensko novinarsko združenje sekcija Zagreb, je pridobilo dva nova člana-utemeljitelja s prispevkom 10.000 kron, in sicer: Zagrebački zbor ter Trgovaško-obrtniška komora v Zagrebu.

Ivan Luzar 7. V pondeljek je umrl na Dunaju nagle smrti upokojen uradni južne železnice g. Ivan Luzar v starosti 78 let. Pokojnik je bil vedno odličen narodnjak ter je bil dolgo let eden najuglednejših naših rojakov, ki so se udeleževali v dunajskih narodnih organizacijah. Največ zaslug si je stekel kot funkcionar Podpornega društva za visokošole na Dunaju in je kot tak prav po očetovsko skrbel za slovensko akademsko mladino. Kot odbornik slovenskega izobraževalnega in družabnega društva «Zvezda» je bil najjača sila, ki je znala vabiti rojake v tujni na skupno delo. Javnemu blagru je posvečal svoje sile prav do pozne starosti ter si ohranil s svojo požrtvovalnostjo in neumornostjo najlepši spomin. Odličnemu rojaku, vzornemu narodnemu delavcu, simpatičnemu možu ohranjajo vsi, ki so ga poznali — in teh je na mnogo tisoče — prijazne spomin. S hvaležnostjo pa se ga bodo spominjali oni mnogi nekdanji dunajski akademiki, za katerih blagor je pokojni Luzar tako očetovsko skrbel. Ob grobu v tujni se

ustavljala naša misel: semlja se je zaprla nad dobrim človekom. Večnaja mu pamjat!

Smrtna kosa. V Kočevju je umrl po daljši bolezni uradnik Trboveljske premogokopne družbe, g. Jakob Rapovš, N. v m. p!

V Slovenski Bistrici je umrla v terek ob 1. jutraj po kratki bolezni v starosti 85 let gospa Fanika Schaubachova, roj. Novak, doma iz Ruš in dolgoletna učiteljica na tamošnji ljudski šoli. Pokojnica se je pred kratkim poročila z odvotnikom g. dr. Schaubachom. Bila je znana narodna delavka, ob izbruhu vojne preganjana in internirana v Gradcu. Pokojno prepeljejo v četrtek v Ruše, kjer se bo vršil popoldne pogreb.

Lovski blagor! Volkovi, ki niso bili na Kranjskem pravzaprav še nikoli iztrebljeni, so se že med vojno pojavljali vedno v večjem številu, po vojni pa so postali strah in trepet naših lovišč. Ta zver ni samo izredno previdna in oprezna napram pastem, temveč tudi skrajno nezaupljiva napram mrhovini, ki je sploh ne pogleda, dokler more dobiti kaj tople krvi. Ni čuda torej, da jo je izredno težko zatreči. Koliko truda so si vzeli naši kočevski, ribniški in krimski lovci, kakor: Loser, knez Auersperg, Rudež, dr. Lovrenčič, bratje Tavčar, oba specialna odbora ribniški in kočevski itd., da bi iztrebili volka, ki preti uničiti vso našo srnjad. Toda vkljub temu, da se ustreljivo vsako leto več volkov, se vendar pojavljajo še vedno nova krдела. Zato nas izredno veseli novica, ki smo jo prejeli iz Loča. V nedeljo dne 28. januarja so ustrelili lovci snežniške graščine v enem samem pogonu takoj nad snežniškim gradom 4 stare volkove med temi 2 volkulji. Lov je vodil višji gozdar Kibic. Ta neumorni Nimrod se je kljub težki poškodbi — pred nekaj tedni se mu je pri strelju na košto razlela puška in mu raztrgala levo roko — spravil nad volkove. Te zveri so že daljša časa čutili v okolišju snežniške graščine. Po izredno spretno izvedenemu manevru s zastavicami (Lappen) se je Kibicu posrečilo obkoliti na prav malem prostoru 5 volkov. Baš so bili raztrgali srno. Od petorice je utekel en sam, štirje so pa obležali na bojišču. Je to nenavaden lovski uspeh, ki je višjemu gozdarju Kibicu, kakor tudi nadse poštvovalnim logarjem snežniške graščine zares v lovske čast.

Stanovanjska oblast in razsodišče mariborskega okrajnega glavarstva, se je te dni sledeče konstituiralo: Predsednik stanovanjskega urada je okrajni glavar dr. Lajšnič, njegov poslovođač namestnik g. Pohar kot vodja stanovanjskega referata. Prisidniki so: za posestnike: Alojz Lošnik, Krčevina; Franc Podlipnik, Tezno; Jakob Kernik, Pobrežje; Sabukošek, Lajtersperk; Kolarič, Krčevina; Franc Pošanko, Lajtersperk; Franc Loebert, Meljski hrib; Anton Zeller, Rošpoh; zadnja dva majorja v pokojnu in najemniki: Slavko Volk, asistent juž. žel.; poštar Ignac Pečar; skladničnik Toplak, Pobrežje; davčni nadupravitelj Ivan Jurgelj; finančni pripravnik Teršavec; nadučiteljica Anton Hren in Miroslav Pučelik ter učitelj Franc Tušak. — V razsodišče za reševanje spotov o višini najemnine pa so izbrani: za predsednike: Ljudevit Reiser, višji sodni svetnik v p.; Anton Morocuti, dvorni svetnik v p.; Tomaž Cajnar, dvorni svetnik v p.; finančni komisar Ivan Gračner; odvetniški kandidat dr. Avguštin Reisman; dvorni svetnik Viktor Parma. — Za člane razsodišča posestniki: Duker, Lajtersperk; Ivan Reibenscuh, Pobrežje; Jančekovič, Lajtersperk; advokat dr. Rozina; Gregor Škof, Krčevina; Ignac Maršič, Krčevina; Vid Jurko, trgovec; Alojz Lešnik in Karel Vico, oba iz Krčevine; nadučitelj Čepe, Kamnica; Pečar, kovač iz Kamnice in Mavrlj ter najemniki: profesor dr. Rostohar, nadučitelj Miroslav Bučelik in Anton Hren, učitelj Franc Tušak, Mirko Ranta, Aleksander Alt, profesor dr. Kotnik; privatni uradnik Jožef Simčič, višji nadzornik Ivan Frole; postajni odpravnik Kefer, poštni kontrolor Karel Komar, orožnik v p. Filip Anđić, davčni nadupravitelj Anton Jurgelj, major Sabathy ter asistent j. žel. Kavčič.

Sokolsko gledališče v Skofji Loki. V nedeljo dne 28. januarja je na našem odru že drugič v tej sezoni gostoval sentjabski gledališki oder iz Ljubljane z burko: «Automobilist». Obširna dvorana je bila nabito polna gledalcev, predstava je dosegla v vsakem oziru popoln uspeh. Nečemo se spuščati v podrobnejšo kritiko, konstatiramo le, da je obnovo ponovno navdušeno izražalo svoje zadovoljstvo. Zahvaljujemo se vsom gg. igralkam in igralcem za izreden užitek in želimo, da se v prihodnje še večkrat vidimo. Zdravo!

Najboljše knjige, slovenske, srbohrvatske, češke, ruske, nemške, italijanske, francoske in angleške izposoja vsak delavnik od 5. do pol 8. ure zvečer sentjabska knjižnica. Vožarski pot koncem Florijanske ulice, električno postajališče. Na razpolago popolni imeniki knjig.

Dne 1. februarja koncert v kavarni «Evropi». Svira godba Dravske divizije. Vstopnina prosta. Začetek ob 9. uri.

Koncert. Danes in redno vsako sredo, soboto in nedeljo koncert salonskega orkestra v kavarni «Tratnik» v Ljubljani, Sv. Petra cesta. Začetek ob pol 23. do pol 1. ure ponoči.

Čevlji domačih tovarn Peter Kozina & Ko. z znamko «Peko» so najbolj in najlepši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

Izgnubila se je v Ljubljani listnica s precejšnjo vsoto denarja od Sv. Petra

nasipa 19 do Sv. Petra ceste 23. Lastnik je imel svoj naslov na nekem pismu, ki se je nahajal v listnici. Pošten najditelj se prosi da odda najdeno proti nagradi v upravi «Jutra».

Sin obstrelil očeta. V nedeljo je nastal med družino čevljarskega mojstra in posestnika Franceta Zadravnika v Kranju prepri, ki bi kmalu zahteval človeško irtev. Zadravnikov sin France in njegov brat sta se sporekla zaradi neke malenkosti. Kmalu se je razvil pretep. Ko ju je začel oče miriti, je to sina Franceta silno razjarilo. Stekel je v drugo sobo po samokres in pričel s njim streljati najprej v veži, končno pa je ustrelil še v vrata sobe, v kateri sta bila oče in njegov brat. Kroglja je zadela očeta v levo stran prsi. Rana sicer ni nevarna, pač pa bo moral v ljubljanski bolnici preстати težko operacijo, ker mu se seveda orožniki takoj odvedli v zapor.

Človeška glava na cesti. Kakor poročajo iz Džakovice, je našla tamkaj orožniška patrolja na cesti človeško glavo in ne daleč proč od psov oglodane človeške kosti. Oblast je odredila preiskavo, ki pa doslej ni mogla dognati, čigava je glava. Kot osumljenca sta bila aretirana dva muslimana ter izročena sodišču.

Železniška nesreča. Blizu postaje Grobelno so našli doslej še neznanu osebo, ki jo je povozil nočni vlak od 27. na 28. januarja. Skoraj gotovo je, da je ponesrečen padel iz vlaka.

Samomor industrijalca. Kakor nam poročajo iz Gradca, se je v Göttingu pri Gradcu ustrelil šef velike vinske trgovine in znane tvornice šampanjca Ludovik Kleinoschegg v trenutku hipne blaznosti. Kleinoschegg je že daljša časa bolehal na veliki nervoznosti. Star je bil 46 let. Zanimivo je, da je starejši brat Kleinoscheggov, Fric, leta 1920 pri Radgani s svojim avtomobilom smrtno ponesrečil, mlajši njegov brat Feliks pa se je lani ubil, ko se je zrušil oder pri neki novi stavbi.

Prva hrvatska štedionica in uradna krajevna imena. Poročajo nam iz Celja: V zagrebškem listu «Der Morgen», glasilo nemškega kapitala v Jugoslaviji, inserira «Prva hrvatska štedionica», da ima podružnico v Celju (Cilli). Pri vseh drugih krajih, kjer so podružnice zavoda, so navedena uradna imena, le pri mestu Celje je izjema. Upajmo, da ravnateljstvo podružnice v Celju s tem ne soglaša ter ukrene potrebno, da se ta madež odpravi.

Velika defraudacija. V Stari Fužini je bil aretirani Ljubljancin Dragotin Zorko, ki je obdolžen, da je nekemu ljubljanskemu društvu poveril znesek 200.000 kron. Ker ni hotel odpreti svoje sobe, so morali vrata siloma odpreti. Zorko je bil izročeno sodišču.

Zaradi hudodelstva oskrumbe, je stal pred celjskim okrožnim sodiščem 70 let stari Blaž Zaveršnik, samski hlapec iz St. Jederte pri Slovenjgradu. Delikt se je izvršil že leta 1920 na sedemletnem dekletu. Ugotovil pa se je šele 14. novembra 1922, ko je prišlo dekletu spolno bolno v slovenjgraško javno bolnico. Zaveršnik je dejanje priznal ter bil obsojen na 2 in pol meseca težke ječe. Zaradi sličnega in še hujšega delikta se je zagovarjal pred okrožnim sodiščem v Celju 59 let stari Cerar Jožef, oženjen rudar v Lokah pri Trbovljah. Oskrnil je jeseni starejšega dekleta. Po lastni izpovedi žene je bil to že četrti delikt. Okrožno sodišče v Celju ga je obsojilo na 3 mesece težke ječe.

Nepoboljšljiv tat in postopač je 28 let stari v Smarjetu pri Novem mestu pristojni Andrej Markec, zaradi tatvine že osemkrat kaznovan. Komaj da je odsedel dne 5. novembra 1922 svojo zadnjo šestmesečno težko ječo, ga je med potjo domov zopet prišla izkušnja. Srečal je Maska Romiha, ki je par dni poprej zapustil zapore. V njegovi družbi je ukradel Maku Dolencu v Gomili v Krškem okraju obleko in dve uri, dne 11. novembra Antonu Lampetu v Novem mestu dve kolesi, v noči 4. januarja t. l. pa Jož. Skrinjarju v Družnuri pri Šoštanju obleko in dve uri ter še v isti noči Iv. Kovačič v Gaberkah pri Šoštanju srebrno uro. Po prvih tatvinah je pobegnil v Italijo, a je dobil kmalu «domotožje», kjer je nadaljeval svoj poklic, dokler ga roka pravice ni zasačila po zadnji tatvini. Dočim je njegov tatinski tovariš izginil. Celjsko okrožno sodišče je prisodilo Markelu 15 mesecev težke ječe, po prestani kazni pa pride pod policijsko nadzorstvo.

Vlomo v hotel Union v Ljubljani. V noči od 29. na 30. januarja je bilo vlomljeno v restavracijske prostore hotela Union in so bili pokrađeni sledeči predmeti: 47 velikih srebrnih vilic, 88 velikih srebrnih nožev, 13 žlic, 23 desertnih srebrnih nožev, 11 desertnih žlic in kaminice v skupni vrednosti 27.420 kron.

Drzen ropar. V hišo posestnice Marje Poklukar na Polšici pri Gorjah je dne 26. januarja ob belem dnevu prišel neznan moški ter z revolverjem v roki zahteval od gospodinje, naj mu izroči ves njen denar — «sicer te takoj ustrelim!» Preplašena žena je skušala pobegniti iz hiše, ropar pa ji je zastavil pot in nameril proti njej revolver. V smrtnem strahu mu je nato žena izročila 1000 kron. Ropar pa jo je z denarjem naglo odkuril. Doslej roparju še niso pršli na sled.

Dopisi

VIC. Dramatični odtok podružnice FS na tehniški srednji šoli v Ljubljani je gostoval v nedeljo v Sokolskem domu na Viču z veseligr «Rodoljub iz Amerike» igrja v splošnem precej dobro uspele pevске točke bi bile lahko boljše. — Izborna sta bila Mozetič v vlogi John Flereta in Kolbova kot Rožica Mezgonova, ki je s svojim hujkim petjem nadkriljevala ostale. Tudi Fakin — Janke Flere je bil dober, vendar bi se lahko še bolj potrudil. Karakterističen je bil profesor Mrak, katerega je igral Rus. Razpolagal je z najboljšim in neprisljieno mimiko. Obilo smeja je vzbujala trojica občinskih svetovalcev, posebno se je odlikoval Zupan v vlogi Stacumarja Kodriča. V popolnoma drugi luči pa se je pokazal zupan Korenjak. Svetovali bi mu, da se v bodoče drži besedila avtorja in ima naj usmiljenje do suflerja. Učitelj Bračun je bil preth. Ostali so bili več ali manj dobri, le malo več živahnosti bi bilo potreba, posebno pri ženskih vlogah. V odmorih je igral orkester «Kluba trg. akademikov» in pel dijaški odtok «Milan». Oba sta čela živahen aplavz, posebno odtok, katerega je vestno vodil pevodnja M. Premelč. To je bila prva prireditvev omenjene podružnice FS, ki je letos zelo aqina. Prireditvev se je vršilo ob nabitopolni dvorani. Cestitamo mladim dijetantom in jim želimo še mnogo uspeha. F. R.

JESENICE. Sokolsko gledališče na Jentselah prireja pridno ob sobotah in nedeljah igre. Karakteristika je podobna onim dijetantskih odrov: Boj z zaprekami, iskanje talentov, ogromno dela za male uspehe itd. Le eno prednost ima dosedaj, izogibalo se je po možnosti nepotrebnemu hvaljenju, zato je bilo le malo slišati o njem. Bile so igre in igrice, kakor jih je pač nanesla slučajna prilika, bile so igrane dobro, včasih tudi ne po okusu bolj izobraženega občinstva. Bili so začetki dobri in slabi, toda potrebni za spoznanje sebe in igralcev. Tu in tam se je zasvetila jasna luč, nova oseba, novi temperament. Po težavah smo dospeli do meje prave umetnosti, oder se je izkazal vrednega svojega obstoja. Nastaja obdobje čiščenja pri izbiri iger in igralcev; pot vodi navzgor, zato krepko naprej. To spoznanje nam je dala zadnja igra, dr. Novačanova «Veleja». To krasno delo, polno duševnih valov preproste duše, zahteva umetnikov, da dobi uprizaritev ono živo barvo, ki pretrese človeško dušo. Tokrat je srečna izbra igralcev in dobra režija postavila mejnik, kjer se treba ustaviti in spregovoriti vzpodbudne besede. Igralci so se zavedali, da igrajo boljše igre. Uspeh presega naše pričakovanje. Razen nekaterih malenkosti, ki so bolj posledica stisnjenege odra, kakor krivda igralcev, moramo igro imenovati prvovrstno. Ker ni pohlava namen teh vrstic, ne bomo hvalili oseh, konstatiramo le, da je bila Veleja, ono nesrečno bitje s krvavečo dušo, ponosno zarečih oči, mogočna in ljubezni, slabotna in čimlična v premagovanju strasti, tip na katerega bi bili lahko ponosni prvovrstni odr. Pijanec — slabič Velej, mati Veleja s svojo kmečko logiko, samozavestno ošabni Bogatin in vsi ostali so bili podani skoraj brezhibno. Priporočljivo bi bilo medsebojno gostovanje take uspešnih iger na podeželskih dijetantskih odrih, s čim bi se prililno veliko truda in stroškov ter znatno povečalo zanimanje občinstva in kulturni vpliv gledališča. Prijatelji, sosedje oglasite se k be sedl.

Odgovorni urednik Pr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 31. januarja 1923. Ljubljana 308 m nad morjem.

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblačno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	772.0	-0.7	vzhod	del. obl.	—
Ljubljana	14.	768.0	-3.7	jug. vzh.	jasno	—
Ljubljana	21.	766.0	3.0	"	"	—
Zagreb	7.	771.7	-1.0	brevetna	"	—
Beograd	7.	771.8	-1.0	jug. vzh.	več obl.	—
Unjaj	7.	768.7	-4.0	jug.	oblačno	3.0
Praga	7.	768.5	-3.0	jug. zap.	sneg	1.0
inost.	7.	769.3	-1.0	brevetna	oblačno	3.0

V Ljubljani: barometer nižji, temper. višja. Sonce vzhaja ob 7.26 zahaja ob 17.03

L. jugoslovenska tvornica rincte in kljukic za čevje

je začela obratovati

v Stražišču pri Kranju

ter se priporoča vsem cenjenim trgovcem za obilna naročila.

Ivan Prešern, Kranj.

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

«Oh! Prokleti dan, ko sem se vdignjal kardinalu v službo!» prične stokrat Rascasse.

Ko se znoči, zapazi Trencavel na svoje največje začudenje, da visi s stropa veže lučka, ki daje nekoliko svetlobe, ne sicer baš mnogo, pa vendar toliko, da more pri njenem svitu videti Rascassa, kako kleči pred Corignanom in se mu... izpoveduje... Pri tem prizoru se Trencavel nasmehne, potem pa se domisli, da je bila ta lučka prižgana že pred njihovim prihodom semkaj in da znači torej, da si jo je nekdo pripravil, najbrže nekdo, ki ima namen vrniti se ponoči v to palačo, da opravi tukaj karkoli... morda kaj važnega, važnejšega od vloma, saj ni v stavbi ničesar, kar bi bilo vabljivo in privlačno za vlomilce... Ker pa ne vemo, kdo bo nočni obiskovalec, v kakšne svrhe in koliko jih bo, je najboljše, da se izselimo iz svoje sedanje veže, in da gremo naprej, kjer je manj opasno... «Hej, vi gospod z ribjim imenom, in vi, učenc svetega Labra, na noge! Nehajta s svojimi očenaši, za katere bosta imela še dovolj časa in hodita raje za menoj!»

«Da odidemo? vzklikata oba vohuna in prihitita.

Trencavel prižge trsko na leščerbi in reče samo: «Hajd!»

Poslušna in krotka mu vohuna sledita. Bila bi mu sledila, kamorkoli bi hotel. Trencavel se poda v prvo nadstropje in najde tukaj proti vsakemu pričakovanju velkanske dvorane, razkošno opremljeno. Stene so zavešene s flandrskimi kobrci, posod so obešeni svetli meči in drugo orožje, na levi in desni pa so zastori iz težkega brokata, zastori, ki zanesljivo pokrivajo vrata v sosednje prostore. Na koncu dvorane stoji pod baldahinom... pravi pravcati prestol!

«I, ta zgradba je pa nekoliko bolje opremljena kakor moje stanovanje v ulici Sainte-Avoyle!» si misli Trencavel.

In se odpravi v naslednjo sobano; ustavi se, kajti kar vidi tukaj, ga še bolj preseneča. Za njim odpira Rascasse svoje okrogle oči in bulji v nepričakovano lepoto kakor vol, Corignan pa se usta prijazno zarežijo od ušesa do ušesa. Kajti na ogromnih mizah so pripravljene slastne in najslastnejše jedi one dobe, pripravljene na delikaten in okusen način, da njihov vonj kar ščegeta, razno mrzlo narezano meso, divjačina, razne sladkarije, razne steklenice z debelimi trebuhji in s prahom na vratu. Kako? Čemu? Za koga? Tega trojica ne vpraša, v naslednjem trenutku se že polni in siti, kakor trojica volkov. Trencavel, čeprav gladen, utrujen junak, izbira, toda pazi, da bo dovolj, Rascasse gošta, Corignan mlaska. Corignan sploh prinaša uničenje v te divizije in polke jedi in pijač, pri tem pa še renči: «Meni se prav nič več ne ljubi nazaj v samostan, kjer dobivamo samo fižol, lečo in še nekaj drugega takšnega sočivja...»

«Jaz pa bi najraje zapustil svoj dom in meč in službo in ostal tukaj za vedno, pod pogojem, da ne bo nikdar slabše!» se mu odzove Rascasse.

«Tiho!» ukaže naenkrat Trencavel. Vsi trije prisluhnejo. Iz pritličja prihaja šum mnogih glasov in razgovora, kakor da je vstopilo v vežo zelo mnogo ljudi. Potem se zaslišijo koraki, oddaljeni toda bližajoči se, in zasliši se žvenket ostrog, mečev in drugega orožja.

«Zdi se mi,» pravi Trencavel, «da bomo nekoliko drago plačali račun za to večerjo!»

«Se vam zdi?» vprašujeta Corignan in Rascasse, oba že pijana.

«Da, da,» potrdi Trencavel, «in zdi se mi, da ne bomo plačevali z denarjem, ampak s krvjo! Hajd, od tod, marš!»

Koraki in rožljanje orožja se slišijo že pred vratmi, pred vhodom v salon, od povsod...

XIII.

Chalals in Louvigny.

Trencavel ugasne svečo, pograbi Rascassa in Corignana vsakega za eno roko ter ju sune naglo v sosed-

njo sobo. Tukaj stoji sedaj vsi trije in se ne ganejo, skoraj dihati si ne upajo. Kdo so neki ti neznanci, ki prihajajo v palačo Gviških? Očividno so to oni, za katere je bil pripravljen obilni zakusek, in za katere je tako slajno opremljena velika dvorana. Da, toda kdo so to vsi? In po kaj prihajajo semkaj, ponoči in vsi skupaj. Oba vohuna kar pozabljata na opasnost, v kateri se utegneta nahajati, in pričeta striči z ušesi in prisluškovati, kajti vodi ju samo še njun instinkt lovskih psov, dobro dresiranih, da gonijo divjačino tudi takrat, kadar jih gospodar ni posebno v to svrhu nagnal v gozd. Tačas se v veliki dvorani poleže šum prihajajočih in nastane veliko pričakovanje in molk zavlada. Potem se sredi molka oglasi mlad, odločen glas, ki pa se norčuje: «Ker smo že v svetišču, pričnimo s svojimi molitvami...»

«Gospa,» jej odgovori drug glas, moški, poln zmernosti in resnobe, «ali ne mislite, da bi bilo boljše počakati, da pridejo še ostali?»

«Evo jih, že prihajajo!» se oglasi tretji glas.

Oba vohuna sedaj povsem pozabljata na vse drugo in kakor da sta od nekaj najboljša zaveznika, se primeta za roki ter pristopita k vratom, da bi bolje prisluškovala. In oba sta kakor v mrzličnem pričakovanju nečesa novega in velikega, kar vprav doživljata in kar je gotovo važno za njunega gospodarja...

«Zdi se mi, da smo naleteli na resnično in pravcato zaroto!» pravi Corignan.

«Morda pa sva nocoj napravila svojo srečo!» pravi Rascasse in je ves zasoplen.

«Dobro se drživa in... vsakemu pol. Je-li?» predlaga Corignan.

Oni prvi glas, svež in nekoliko posmehljiv, ki je poprej predlagal «molitev v svetišču», se sedaj zopet oglašuje:

«No, vendarle je dospela tudi gospodična de Lespars, naša junakinja! Dajte, da vas objamem, lepa moja sestra!»

Oba vohuna kar zadržeta samega veselja. Tudi to že znano ime jima le potrjuje, da sta naletela nocoj

na važen sestanek, na resnično zaroto, kakor je tudi res bila, in da sta prav za prav kakor dve slepi kuni naletela na prav žlahtno zrno, nad katerim bo kardinal Richelieu imel svoje veselje. «Odpriva oči in ušesa,» zamrmlja Corignan. «In bližje stopiva,» predlaga Rascasse, «da ne izgubiva miti besedice.»

Toda koj na to jima zmanjska sape, tako da ne moreta niti krikniti. Pozabila sta bila na Trencavela, tako ju je bila popolnoma prevzela vohunska strast. Čim pa je bil Trencavel zaslišal ime gospodične de Lespars, že je kar strepetal, ko si je samo predstavljajal njeno krasno sliko in ko si je domislil, da bi morda njena tako zapeljiva glaviča morala kdaj pasti pod krvnikovo sekuro...

Če slišita vohuna, kar se bo tukaj govorilo, bo to le v dokaz, da spada Annais k zaroti, o kateri se že itak trosijo po Parizu nekakšne nedoločne govorice. Tedaj ne bo preostalo nič drugega, kakor da jo aretirajo, obsodijo in pošljejo na morišče. Pričevanje Rascassovo in Corignanovo jo bo pogubilo. Kakor blisk, ki razsvetljuje temo, se pojavi Trencavelov misel na dvojni umor in njegovi skrčeni prsti zagrabijo za dvojce grl. Pod tem krepkim prijemom se Corignan in Rascasse kar skrivita in brez volje sledita svojemu sedanjemu gospodarju, ki ju ne spusti, marveč jim pušča le toliko sape, da se moreta vohuna držati na nogah. Kakor brez volje sta pod tem železnim prijemom in tako sledita brez volje Trencavelovi železni roki, ki ju vodi v sosednjo sobo, potem dalje zopet v sosednjo in potem še v eno. Sedaj glasno sopeta in hropeta, toda tukaj ju nikdo več ne sliši, ker ju ne more slišati. Tukaj se jima sicer zopet pojavi misel: Tega človeka morava ubiti. Toda ta človek je Trencavel! Samo pri misli, da bi mogla kaj storiti proti njemu tukaj in sedaj, ko sta sama, samo ta misel jima šibi kolena in groza ju spreleti.

«Da jo zopet vidim! Ah, da jo zopet vidim!» si misli Trencavel, «č-tudi samo za hip! Četudi za ceno življenja! Kako sem mislil, da bom mogel živeti, ne da bi jo videl vedno iznova vsak dan?... In ona je tukaj! Samo nekaj korakov od mene!»

Da, toda prestopiti teh par korakov, pomeni ravno toliko, kakor izročiti se zaničevanju, izročiti se mnenju, da je Trencavel kardinalov vohun, takšne sorte, kakor ona dva plačanca, katera je pravkar privedel sem v oddaljeno sobo, da ne bosta slišala, kar govore med seboj zarotniki... In storiti teh par korakov, pomeni toliko, kakor izročiti vso družbo, ki je tam, tem špijonom, dati jim možnost, da se zopet približata vratom, da prisluhnejo in da kdaj pozneje spravita na morišče poleg eno družbo, za katero Trencavelu ni nič, tudi še oboževano Annais...

«Čujte me!» pravi sedaj vohunoma in njegov glas je kakor bron in jeklo, čeprav je tih, da se ne sliši izven sobe... in ta glas ima obenem toliko hladne odločnosti in neizprosne grožnje v sebi, da razumeta oba dva takoj, da jima gre sedaj resno za glavo... «Čujta me! Odločit sem se, da vstopim v službo Njegove Svetlosti kardinala... (oba vohuna posluhnejo in se vznemirita)... zato mu hočem izkazati eno onih uslug, kakršne zna Njegova Svetlost ceniti in jih tako dobro nagraditi... Zato pa hočem ostati sedaj sam, da slišim, kaj se bo tamkaj govorilo. Tudi hočem ves čas ostati sam. Prvi, ki si upa stopiti iz te sobe venkaj, bo zato takoj mrtev!»

In ne da bi se še ozrl na svoja jetnika, odide v smeri, odkoder je prišel. Ali vsaj misli, da hodi v isti smeri. Ker pa ne pozna soban te zgradbe, se v temi zmoti in odide v drugo stran, skozi druga vrata in vrsto drugih sob, dokler ga pot ne privede do dvorane, kjer zborujejo zarotniki, toda tako do dvorane, da je baš na nasprotni strani kakor poprej. Skrije se za zavese vrat in pogleda skozi nje ter vztrpete: Annais je tik pred njim, jedva štiri korake oddaljena...

Bilo je zborovanje prvih plemičev in posebno lepo zborovanje še zato, ker so vsi prisotni sami mladi ljudje. Smeje se razgovarjajo o najvažnejših zadevah, o stvareh, ki bi vsakogar med njimi stale glavo, če bi se izvedelo...

(Dalje prih.)

Dunajski mednarodni semenj

6/1
18. do 24. marca 1923

Najugodnejša priložnost za nakup vseh strok

4000 razstavljalcev iz tu- in inozemstva.

Poleganje daje

Dunajski semenj, d. d., Wien VII, palača semnja

kakor tudi oči ali pisarna za poleganje

v LJUBLJANI: Avstrijski Konzulat, Turjaški trg 4.

Bogomir Lenček
Emica Klinčeva

poročena 146

Ljubljana

Maribor

Prave Jacobi

antinikotin strošnice št. 3 v zalogi pri E. Dobriču, Prešernova ul. ca. - Vsaka množina na razpolago, dokler traja zaloga. 106

Personalni stroji, k kor tudi Računski stroji, paginirke (numeratorji) se popravljajo in Kopirni stroji, se popravljajo in Razmnoževalni stroji, v mehaniki delavci

Ludovik Baraga

Šelenburgova ulica št. 6/1. 7

Vsakovec? o opeko nudi p konkurenčnih cenah

Križevska opekarna
A. LUMIR & DRUG

Pisarna: Ljubljana, Stritarjeva ulica št. 9
Zahtevajte cenike! 8

Perilo

za dame, gospode in otroke po nižanih cenah pri A. Šinkovic nasl. K. Soss Ljubljana, Mesini trg št. 19.

Ruanik Trbovlje sprejme v delo 125

modelnega mizarja.

Reflektira se samo na prvovrstno in popolnoma samostojno moč z večletno vsestransko prakso v strojnem modeliranju.

Preselitev trgovine.

I. Krivic

128

se je preselil s trgovino

v isto hišo, Frančiškanska ulica 10

„VINARIA“, družba vinogradnikov v Pljuju

priporoča cenjenim gostilničarjem in vinskim trgovcem svojo veliko zalogo prvovrstnih haloških in ljutomerskih v n lastnega pridelka, letnikov 1921. in 1922., v sodih in buteljkah.

Cene in kakovost vin brez konkurence!

Glavno zastopstvo in zaloga za Ljubljano M. RAVTAR

Ljubljana, Jurčičev trg št. 3. 76

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice

Podjetje za prevažanje blaga, južne telegrafice, Brzovcni in tovorni nabiralni promet in Avstrije in v Avstrijo, Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo.

Brzojav: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica in rezervni zakladi okrog K 150,000.000—

Ustanovljena leta 1900.

Čekovni račun št. 10.509. — Brzof. naslov: Banka, Ljubljana. — Tel. 261 in 413.

Se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Obreštuje vloge najugodnejše. Prodaja srečke razredne loterije.

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajvo, Split, Trst.

Politični odmevi.

Volilno gibanje v Južni Srbiji

Skoplje, 27. januarja.

Južna Srbija je nekaj posebnega v naši mladi državi v mnogih ozirih. Človek, ki je ne pozna, bi je primerjal Bosni-Hercegovini, in sicer zaradi tega, ker je tudi tukaj muslimanski element zelo številno zastopan. A ravno v tem oziru je razlika precejšnja, ker bosansko-hercegovski muslimani so našega rodu in se ločijo od nas samo po veri, dočim so muslimani južne Srbije po veliki večini turške ali pa albanske narodnosti; zato moramo v tej pokrajini računati tudi s turškim nacionalizmom.

To se je videlo že pri zadnjih volitvah, ko je turško-nacionalna stranka nastopila s posebnimi volilnimi listami in so se turški poslanci šele v konstituentni razdelili na demokratsko in radikalno stranko, tako da v naši prvi skupščini še nismo imeli izrazitih turških nacionalistov. Kako bo v tem oziru v novi skupščini, o tem je danes težko soditi. Sicer so se turški nacionalisti menda sporazumeli z radikalci, ali v nekaterih okrožjih bodo vseeno nastopili z lastnimi kandidatskimi listami. To je radikalni bene pri volitvah v južni Srbiji, saj so Turki pri zadnjih volitvah zbrali 29.123 glasov.

Sicer radikalci ne stojijo haš dobro v južno-srbskih okrožjih. Pri zadnjih volitvah so dobili 22.835 glasov in so daleč zaostali za demokrati, ki so dobili 75.042 glasov. Takrat so bile volitve svobodne in ker so radikalci bili leta 1913/1914 na vladi, so vladali in osvobodnem delu države, v južni Srbiji, tako nasilno, da si niso mogli pridobiti simpatij pri ljudstvu, ki je glasovalo v veliko večji meri za demokrate, ki so se zanj zavzemali za časa radikalne strahovlade. Te simpatije uživajo demokrati v južni Srbiji še vedno, ker so po ujedinenju, v koalicijski vladi, bili vedno močna zaslomba južno-srbskega prebivalstva proti radikalnim politikam, vzdržati režim iz let 1913/1914.

Radikalci vse to dobro vedo in ravno zato so se vrgli sedaj, ko sami vodijo volitve, z vso silo ravno na južno Srbijo. Glasove za turške nacionaliste hočejo zmanjšati na tri načine, da so voditelje teh pregovorili, da kandidirajo samo v nekaterih okrožjih, v drugih okrožjih naj pa podpirajo radikalce. Na ta način morda radikalci, da jim je zagotovljenih kakih 12 do 15.000 turških glasov, med srbskim prebivalstvom se pa poslužujejo nasilni, ki bi delala čar: najbolj reakcionarni vladni. Ne samo, da so odstranili vso inteligenco, ki ni njihovega mišljenja, temveč se poslužujejo pri agitaciji celo — orožništva, ki mora agitirati med ljudstvom s tem, da kdor je proti radikalcem, ta je tudi proti — kralju! Res, nizka celina sredstva, ko se ne sramujejo zlorabljati niti kraljevega imena, samo da dosežejo pri nezavednem ljudstvu volilni uspeh. Pravim: pri nezavednem ljudstvu, ker zavodno ljudstvo dobro ve, da kralj nima s nobeno stranko nič skupnega, da stoji nad strankami.

Komunisti so bili pri zadnjih volitvah poseben pojav. Delavstva je v južni Srbiji zelo malo, ker ni industrije in zato se je vse čudilo, velikemu številu glasov (47.957), ki so jih pri zadnjih volitvah dobili komunisti. Stvar je pa razumljiva, ako človek pozna vpliv bolgarskih komitejev, ki so z nečuvstven terorjem silili cele vasi, da morajo glasovati za komuniste, ker sicer naj se pripravijo na to, da jim bodo domačije požgane! Ta vpliv se bo čutil tudi pri novih volitvah; ker pa komunistične kandidature niso dopuščene, pritisakajo komiteji na ljudstvo, da glasuje za — republikance. Skrajni čas bi že bil, da se uprava in južni delih države tako izpopolni in uredi, da bodo vsaj taki vplivi na ljudstvo nemogoči! Ljudstvo nima v javni upravi nobene zaslombe in naravno je, da se komitejev

boji, ker ne vidi nobene pomoči proti komitaskim zločincem, o katerih ve, da svoje pretnje lahko tudi izvršijo.

O svobodnih volitvah v južni Srbiji ne more biti niti govora. Prevelik je pritisk z ene strani od upravnih organov, ki niso drugo, kot radikalni agitatorji — vsi, od okrožnih načelnikov do poslednjega orožnika, z druge strani pa od bolgarske komitasko organizacije, proti kateri je naša uprava, ki se ukvarja samo z volilno agitacijo, brez vsake moči, ker porablja vso moč države samo zato, da pribori radikalni stranki čim več volilnih krogov.

Mi tukaj dobi smo še prav daleč od Evrope, četudi živimo v evropski državi. Morda bo vsaj nova skupščina sestavljena tako, da se z njeno pomočjo neznosne razmere, ki tukaj vladajo, vendar popravijo. To se bo zgodilo samo, ako izide demokratska stranka iz volitev dovolj močna.

Besarabski problem

Besarabija je dežela, zaradi katere mora Romunija pazorno motriti rusko politiko. Besarabija je bila pred svetovno vojno, oziroma pred rusko revolucijo, ruska dežela, med revolucijo pa jo je Romunija posešla in anektirala. Tega stanja pa Rusija neče priznati, kar poudarja pri vsaki priliki, Rumuniji tedaj ne kaže drugega, kakor da je pripravljena na vse slučaje, da z orožjem v roki, ali dokler mogoče, s primernimi vnanjepolitičnimi zvezami varuje svoje res z lahkoto priborjeno posest.

Do Besarabije so že dolgo priglašali Rumuni svoje aspiracije, utemeljujejo jih z narodnostnim in historičnim načelom. V turški in predturški preteklosti je res Besarabija tvorila del rumunske kneževine Moldavije, iz katere dobe ima dežela tudi svoje ime. Ko pa se je Rusija razširila do Črnega morja in se je postoma širila, ob njeza severozapadnem obrežju na jug v smeri proti — Carigradu, je njena pot vodila preko Moldavije. Ruski načrt je prvotno bil, pridružiti si te dežele, ki so bile dotlej del Turčije, brez ozira na narodnost, po veri pa so bile itak pravoslavne. Vrh tega o kaki narodni ideji takrat sploh še ni bilo govora.

Po zmagoviti vojni s Turčijo se je Rusija leta 1812 razširila preko Dnjestra s tem, da ji je sultan odstopil Besarabijo, to je deželo med Prutom in Dnjestrom do dolnje Donave. Rusi so imeli vso Besarabijo v posesti do leta 1856, ko jih je v krimski vojni koalicijska skoraj vse Evrope prisilila, da so južni del dežele zopet vrnilo — Turčiji, oziroma Moldaviji, ki se je nahajala še pod turško nadoblastjo. Med tem pa je nastala potom združitev Moldavije in Vlaške nova Rumunija. Leta 1877, do 1878, se je znova odločila usoda Besarabije. Rusija se je vnovič bojevala s Turčijo in pomagala ji je mlada Rumunija, ki ji je dovolila prost prehod skozi svoje ozemlje, obenem pa se poprej tudi nedežela vojnih operacij s svojimi četami. Ko se je sklepal sanstefanski mir, si je Rusija izgovorila zase Besarabijo, v zameno pa je dala Rumuniji Donavsko delo in pa Dobružo — na turške stroške. Po površini zamenjava za Rumuni ni bila ravno v škodo, po rodovitnosti pač niso z njo pridobili. Toda Rusi so s tem dosegli zopet brez doljne Donave, Rumuni pa svoje prirodno primorje.

Toda v teh časih, zlasti pa ob času prve ruske posesti je bila Besarabija skrajno zapuščena dežela. Skoz njo so skozi stoletja vihrali narodi od vzhoda proti zapadu, od severa proti jugu. Vsi so prinašali le škodo, pustošenje in uničevanje, nihče koristni. Skoz njo so naposled marširale neštete turške armade proti Poljski in Rusiji. Zato se je prebivalstvo razbežalo na vse strani ali pa se skrilo v varnejša zavetja; ostalo je

skrajno malo ljudi, posebno malo v južnem, stepnem delu. Ko so Rusi prišli v deželo, so jo začeli po svoji stari navadi kolonizirati. Klicali so vanjo ljudi od povsod; prišli so največ Rusi, Velikoni in Malorusi, prišli so Nemci, Bolgari in drugi, nastajale so nove vasi, civilizacija in napredek. Prebivalstvo je tedaj zelo mešano, v vsem podobno, kakor n. pr. naša Vojvodina; Rumuni imajo sicer relativno večino, a popolnoma prevladujejo le v severnem delu. Toda narodna zavest med Rumuni samimi ni posebno živahna; mnogo jih je politično orientiranih v ruski smeri. Posebno je bilo to opaziti med bojnari in pa med meščanstvom. Sicer pa je v besarabskih mestih silno zastopan židovski živelj, ki tvori povečini polovico mestnega prebivalstva, ponekod celo več.

Vrnimo se k politični zgodovini dežele. Rumunski nacionalizem je že pred leta 1856, reklamiral Besarabijo zase, sklicujoč se na historično in narodnostno pravo. Zato pa je ostalo v Rumuniji močno nezadovoljstvo nad zamenjavo leta 1878; izguba Besarabije je bolela nacionalistične kroge in jih gnala v tabor ruskih nasprotnikov. Zato se je prijateljstvo med Bukarešto in Petrogradom po letu 1878, močno ohladilo in začelo se je nagibanje Rumunije na avstrijsko in nemško stran, ki ga je povečevalo seveda posebno krvno sorodstvo rumunske kraljevske dinastije z nemškimi Hohenzollernci. Ko pa se je zvezala Francija vedno tesneje z Rusijo, je začela rumunska nacionalna politika omahovati; poudarjanje latinizete, skupne romanske preteklosti, je moderne rumunske generacije vodilo na stran Francije, ki so jo pričeli v Bukarešti naravnost oboževati. Tako sta se tvorili dve struji; ena je bila za prijateljstvo s Francijo in z njo zvezano Rusijo, dasi slednje sama ni marala; ta struja je hotela osvoboditi z antantino pomočjo predvsem Transilvanijo, ki je ječala pod Ogrsko. Druga struja je hotela vztrajati na strani nemškega bloka, smatrajoč za prvo in morda tudi najljubšo nalogo, osvojiti Besarabijo izpod ruske vlade.

Nadaljnji razvoj dogodkov je znan. Prevladala je frankofilska struja in Rumunija se je bojevala na strani Rusije zoper centralne sile. Ruska revolucija je sicer prinesla katastrofo te rumunske politike, toda popolni zlom ruske države je pripomogel Rumunijo do ugodnega zaokreta. Avstrofilska Marghiomanova vlada je posegla v dobi splošne zmede v Rusiji po načelu «sacro egoismo» aktivno v dogodke, zasedla Besarabijo tet leta 1918, dne 11. aprila, proklamirala v Kišinjovu, njenem glavnem mestu, aneksijo dežele. «Po več nego sto letih se je vrnila ta moldavska provinca k materinski deželi...» Vrhovni svet antante v Parizu je priznal rumunske aspiracije do Besarabije spomladi l. 1920.

Rusija pa se doslej Besarabiji še ni odrekla. Dokler so vladale zmede v Ukrajini in Velikorosiji njej niso imeli premoči, marveč so se morali boriti za njo s Petliurovci in s Poljaki, toliko časa niso bili neposredno zainteresirani v Besarabiji, ki je sosedja Ukrajine.

Odkar pa so Rusi neposredno gospodarili v Ukrajini, brez tekmeča, odtlej se nahaja besarabski problem vedno v ospredju razmerja med Moskvo in Bukarešto. Rusi odrekajo Rumuniji pravico do Besarabije, trdeč, da so se polastili dežele s silo, brez privoljenja prebivalstva ali celo proti njemu. Zahtevajo, da se vprašajo posesti reši po načelu svobodne odločitve prebivalstva samega, ki pa se more pokazati šele, ako Rumuni zapuste deželo. Iz tega in iz konsekvence, ki jih prinaša tako stališče, je razvidno, da gre boljševidkom na koncu koncev za svetizirane dežele; njihov cilj je nekaj sličnega kakor so dosegli v Kavkaziji, v Ukrajini in v drugih delih svoje države.

Dokler je Rusija, kakor danes, na zunanaj skoro brez moči, besarabski problem za Rumunijo ni nevaren. Opašen pa bi mogel postati, kakor hitro postane Rusija zopet sposobna za vnanjepolitične akcije.

Kako pa je naše stališče v rumunskem vprašanju, to je stvar zase, zadeva, ki ni tako enostavna.

Borba za Mosul

Ko se je predlanskim Francija nepričakovano sporazumela z angorsko vlado, je nastalo nad tem veliko nezadovoljstvo osebno v Veliki Britaniji. Takrat se je Francija odrekla severnemu obmejnemu pasu Sirije, nad katero ji je Zveza narodov podelila mandat, v korist Angori. Kemalistična Turčija je na podlagi tega sporazuma dobila Kilikijo in obmejni predel med Sirijo in Malo Azijo, in sicer tako, da je pripadla železnica, ki vodi onstran Kilikije proti Mezopotamiji, Turčiji. Ta proga pa je kos znamenite bagdadške železnice. Ni čuda tedaj, da so se v Londonu jezili, češ, s to francosko koncesijo Turčiji je slednji odprta pot proti Bagdadu, pot, ki vodi ravno skozi Mosul. Ze takrat so se oglašali napovedovalci, ki so obetali turško agresivnost v smeri na okrožje Mosula.

To se je res zgodilo. Turki iz Kemalovega tabora so sicer že prej naglašali svoje zahteve do Mosula, toda na realizacijo te težnje je bilo misliti šele po diplomatičnem uspehu napram Franciji, osebno pa po zmagi nad Grki.

V svojih zahtevah po Mosulskem okrožju se sklicujejo Turki na željo

prebivalstva, tedaj nekeke na načelo narodne samoodločbe, po katerem so tuintantne sile odločale o politični pripadnosti spornih delov. Toda nasproti temu se sklicujejo Angleži na narodnostne razmere okrog Mosula.

Mosul leži namreč v severnem delu Mezopotamije, in sicer že blizu njene meje, kjer se začne prostrano Armensko gorovje, nahajajoče se v turški oblasti. Kakor zemljepisno tako se nahaja ta del tudi narodnostno v obmejnem osemju. Tu se stikajo nič manj ko kirje-narodni predeli; na jugu odtod bivajo Arabci, na severovzhodu Turki. Vse te štiri skupine pa so med seboj zelo pomešane, kakor je to v orijentu običajno in taka narodna pomešanost je značilna tudi za Mosulsko okrožje. Po pihih statističnih podatkih, ki so na razpolago, pa nimajo niti Turki niti Arabci absolutne večine, marveč se more govoriti kvečjemu o relativni večini, ki bi jo pa imeli — Kurdi, divje, krvoločno ljudstvo, ki je le deloma mohamedanske vere, a jim je po pokolenju tako tuje kakor Arabcem.

Naposled pa gre pri vprašanju Mosula še za mnogo več nego so pravde za narodnost prebivalstva. Gre za petrolejske vrelce, ki se nahajajo ravno tu v velikanskih množinah. Teh pa si Angleži ne dajo izpuliti iz roke, kajti drugače bi se za Mosul že davno pobotali, tako kakor so se Francozi pobotali za Kilikijo in drugo.

Kulturni pregled

Iz najnovejše poljske literature

Iz predavanja, ki ga je poljski profesor dr. Juri Pogonowski imel pred kratkim v Beogradu in ki ga je mislil imeti tudi v Ljubljani, moramo dati krajši izvešek.

Ko je predavatelj omenil Dygasinskega (r. 1833), poljskega Kiplingra, je prešel k eksotičnemu Sieroszewskemu (r. 1858), ki z uspehom posluša kitajske in japonske bajke ter k velikemu vizionarju Przychyżskemu (r. 1868), ki ga vsaj po nekaterih dramah poznamo tudi Jugoslovani.

Ko so umolkile pesmi Falenskega in Gliškega (pesnika hudobnih Germanov in dobrih Slovanov), je v Niemojenskem (r. 1864), Poljakom vstal Verhaeren ter sta se dvignila Kasprovic (r. 1800) in Staff (r. 1878).

Jan Kasprovic je velik in obenem zelo reprezentativen pesnik Mlade Poljske. Po smrti Wyspianskega velja za pesnika prvaka. Kasprovic je pesnik Kristove ljubezni, sploh pesnik ljubezni, svete in grešne. V mladih letih je pel: «Blagoslovičen tisti, ki v tmini brezkončne noči ne izgubi vere v svetlobo jutranjih žarkov! Blagoslovičen tisti, ki v času burje in groma ni izgubil ravnotežja duha, ki, zroč pustošenje in uničevanje, ne poje pesmi težkega obupa!» Kasprovic je tudi mnogo prevajal in njegovi prevodi štejejo med najboljšje.

Delikatni nežnočutni Leopold Staff je napisal simbolično dramo «Zaklad», «Razevelo veje» itd. Za največjega današnjega dramatika pa se smatra mistično-verski harmonični Karel Hubert. Rostworowski (v Krakovu), avtor «Judeža», «Kaligule», misterija «Usmiljenje» in «Vstajenje».

Med najnovejšimi pesniki so zbudili posebno pozornost: Julijan Tuwin, Kazimir Wierczyński, Josip Wittlin, Lešek Serafinowicz in Iwaszkiewicz.

Wierczyński se je rodil, kakor je rekel sam, šele danes: svet mu je divna pomaranča, ki se mu ceta iz ust.

Turin je v svoji «Preži na Boga» in v «Plešočem Sokratu» segel v najvišja vprašanja sveta; polkical je vse budale na livado, ker sami sveti apostoli norijo v brezkončnem veselju. Zložil je posebno himno na — žlico. In kako se mu poslavlja umirajoča mati od sina! «Naj ne je zelenih češenj! Naj vroč ne pije mrzle vode! Pa kdo mu sašije nogavice, ko bo ona mrtva?»

Zanimiva je tudi Wittlinova «Kantata otrok»: sanjajo o mlinskem kolozu za štiri goldinarje, ki melje same kolače, udeljilca pa kriči: «Leni otroci ne bodo imeli rojstnega dne.» Ta dimnikar, črn je kakor življenje!

Najnovejša «futuristična» poljska pezijska je — nekako leta 1917. — dobila svoj organ v varšavskem listu «Pro studio et arte»; tu se je uveljavil najmočnejši poljski futurist Julijan Tuwin. Od 1920. izhaja mesto tega lista list «Skamander», ki je dal cel štiri tudi svoje ime. Drugo glasilo ima najnovejša poljska književnost v časopisu «Zdroj» v Poznanju (od leta 1917.). V Krakovu so se mladi pesniki in slikarji združili pod geslom formizma ter so nekaj časa izdajali list: «Formisti». Ta časopis ne izhaja več, a isti umetniki sodelujejo sedaj pri listu «Zawrotnica».

Zanimivi operni večeri

V prostorih, kjer so se od cesarja Franca I. vršile najslajnejše dvorne prireditve, v veliki redutni dvorani, prireja danes dunajska državna opera pod vodstvom Riharda Straussa, najodličnejšega komponista in ravnatelja državne opere, intimne operne predstave z najboljšimi umetniki in umetnicami, a z manjšim orkestrom. Mozartova «Figaro za ženitev» in Mozartova «Così fan tutte», Donizettijev «Don Pasquale», Rossinijev «Brivec seviljski», dalje opere Boieldieujev «Ivan Pariski» in Gluckov «Orfej» navdušujejo danes Dunajčane kot novitete. Gluckovega «Orfeja» so uprizorili v veliki koncertni dvorani in zgradili v to svrhu poseben oder. Zarometi so razsvetljevali sceno; dekoracije so nadomeščali zastori. Balet je bil velikanski. — Dunaj se zadovoljuje s stariim repertoarjem, ker novih oper ni. «Carmen», «Tosca», «Mannon», «Bohème», «Aida», «Rožni kavaleri», «Janko in Metka» in «Norimberški pevec mojstri» so stalno na vrsti. Ruska opera «Boris Godunov» ni ugajala Dunajčanom. Zato goje rajši Wagnerja in najstarejši repertoar.

Razstava «Kluba petoric» v Pragi

Klub petoric hrvatskih umetnikov je priredil dne 27. januarja v praškem Rudolfinu razstavo svojih del, ki bodo razstavljena do dne 10. februarja 1923. Razstavili so lepe stvari znani mladi umetniki Tartaglia, Turkolj (kipar), Konjović in Cota.

Nezgodna sankališču

Stal sem ob gozdu, kjer sem sanjaril poleti, ki pa so mi ga onečastili z velikanskim sankališčem. Ookoli mojega gozda so izpeljali v mogočnih ovinkih tirišče tam od smerok na vrhu hribova tja dol v dolino.

Čmeren, neveljaven sem bil. Ako bi ne bilo zaradi prijatelja! Ne, zimski sport me je vedno jezil, ker se menda edini med vsemi sporti prav nič ne ozira na estetiko. Narava se je odela z najčistejšo belino, in zdí se mi, kakor bi gomazeli po njeni svili gosonice in pajki. Mestna prava in jara gosposla sopiha in se poti, otovorjena s sankami in smučí, po rebri navzgor in šviga navzdol, se smeje, krohoče, kriči in cvili. Kakor bi se spreletaval pri brošev po cvetoči črešnji.

Togoten sem sunil svojo gorsko pacifco v sneg in stopal navzgor h kočí. Trop gledalcev je ondí menca, stopičal, zmrazil, obrabl vsakega posameznika, ki je drčal mimo, in s škodoželjno radostjo izsmehoval vsak, tako težko pričakovan salto mortale. Kakor nekaj Krist iz templja, bi bil zdaj jaz rad z bičem pognal to mestno sodrgo iz templja miru in čistosti.

«Torej si vendar prišel iz svoje jazbine!» sem začul sonorni glas svojega

prijatelja in zvestega loveškega tovariša. Samo zaradi njega sem dospel med to mravljišče. Moral sem priti. Da mi pokaže svoje «srečo», svoje nevesto kot Diano na sankah.

Izljajalec! Toliko let sva se v idealni harmoniji rogala vsemu ženstvu ter uživala blaženstva svobodnega samstva. In zdaj naj bi jaz ostal brez tovariša! Sklenil sem, da mu zakonski načrt vendarle še prekrizam in ga še osvobodim moderne Snežne kraljice. V to svrhu sem hotel spoznati njene mreže in gledati lepoticu na letočih sankah.

Zato sem torej prišel. Prijatelj me je zgrabil pod pazduho in me vlekel k ograji, ob kateri so dirjale večše in čravniki. Možički in žensčad, beli, postri, sivi, vsi grdobno zamaškarni, z groznimi kučmami in kvetrovsko obuti! Sport, sport, kaj si storil iz ženstva!

Tam se je krkljala velika kopa volne po rebri navzdol. Je li možki ali ženska, mlada ali stara? Kako smešno! Kako neestetiko! Gabilo se mi je, in zavzlihnil sem, ko sem se spomnil dekoltiranih, nežno obutih, v svilo in muslin «zavitih» krasotic z balov svoje mladosti... Ah, one so bile še dame... tam bi se človek še lahko ljubil... a v tele spake?!

Prijatelj si je zadovoljen mencaj roka.

«Pa te je tudi zgrabilo, kaj? — Človeku mora odpniti jezik, kaj? — Le pozlej: nikdar ni ženska lepša, dražestnejša in zdravjša, nego pri takemle sankanju! Hola! Hilda!»

Črno in rdeče progasta večša je švignila na svoji metli mimo.

«Moja nevesta!» je dejal bliščočih se očí. «Ali si videl njen cvetoč, od blaženstva žareči obrazek?»

«Lovske očí imam kakor ti, ampak obraza nisem videl prav nič!»

Prijatelj pa se je smejal, mahal z rokami in s čepico, kričal in poztravljval, kadarkoli je pridrla nova človeška kopa mimo.

Hipoma ga je velikanska, v kosmatih rokavicih tičeča roka obrnila okoli osi, in zagledal sem pred seboj par črnih naočnikov.

«Hilda! Krasno! — Evo, moj prijatelj, bančni ravnatelj — moja nevestica!»

Poklonil sem se, ona pa me je brez vseh fraz zgrabila s svojimi širokinimi šapami za roko: «Poznam vas že! Bolje nego si mislite, Bruno mi je dosti pripovedoval, kako sta samčevala! — Pa kako sem vam všeč?»

Široko se je postavila predme... strašno! — bila je v hlačah... Mogel sem samo zajeljati: «Milostiva gospica! —»

Ona se je zasmejala ter tekla s svojimi sankami navzgor.

Prijatelj pa me je povabil v kočó na čašico žganja. Med vrati sva trčila ob prav tako maškaro s črnimi naočniki, v hlačah in s kodri na nogah.

«O, Bruno!» je vzkljknila. «To je pač tvoj prijatelj, bančni ravnatelj, ki je tako huđ sovražnik zimskega sporta? Hajdite, z menoj!»

Brez okolišev se mi je obesila na roko in me vlekla s seboj na sneg.

«Zdaj me spremito lepo do starta! Iz pisem na Bruna sklepam, da z njegovo zaroko niste zadovoljni. Tudi jaz nisem zadovoljna. Bruno se mi zdi prestar za sedemnajstletno dekle.»

Zakašljala sem, tola št. 2 je govorila brez prestanka dalje, da sem pozabil na vso okolico ter se zavedel šele, ko je dejala:

«Tako, zdaj sedite za mano! Peljem vas doli!» — Ze je zajahala svoje sankke za seboj pa mi je pustila prostorček, ki je bil za moč izdatno osebnost odločno preveč pičel.

Branil sem se.

«Saj vendar ne boste lazili peš navzdol! To bi bilo smešno, in še mene bi moralo bití sram!»

«Saj se ne znam sankati!»

«Kaj za to! Le mirno morate sedeti in se me trdno okleniti! Hajdite!»

Postajalo mi je tesno. Jaz s tujo damo na tako ozki deski in še trdno naj bi se je oklenil! Ne, ne! Ali ona je postala nestrana!

«Mar se me res bojite?»

To je odločilo. Meni, renomiranemu sovražniku ženstva ne sme nihče zalučiti v obraz, da mrzlin ženski spol le iz strahopetnosti. Šelel sem torej drž se je moral v tej stiski okleniti. Držal sem jo okoli bokov... kri mi je silila v glavo... zona me je izvreletavala... A že sva zdrknili... Hola, kar zavzignalo mi je okoli ušes! Jemalo mi je sapo... zatisnil sem usta in očí... s se oklepal ženske še trdneje.

Čutil sem njene mehke oblike pod svojimi prsti, in kakor žerjavica se mi je razvivalo po žilah. Tako razkošno je moralo biti ribiču, ki se je dal brez odpora pomorski deklici potegniti v valove. Mar se moderna ženska s svojo sportno svobodo bliža zopet prstanju človeštva, ko je s telesnostjo neposredno vplivala na moški spol ob popolni izločitvi lepote, čednosti in duha?

Iz mojega razmišljanja me je zbudil krik:

«No, izpustite me že vendar!»

Takrat šele sem opazil, da sva že dospela v dolino. Kar opotekel sem se, in moje ustnice so govorile same:

«Tako bi se hotel voziti do konca sveta.»

Smejala se je. «Torej vam je všeč? Potem vam je treba iti le z menoj znova navzgor in odpeljava se zopet...»

Slovenskih skladb za godbo na pihalne imamo prav malo in se v knjigarnah niti ne dobe, ker niso tiskane, marveč so se razmnoževale le s prepisovanjem. Knjigarna Kleinmayer & Bamberg v Ljubljani namerava temu odprosti izdajo takšnih skladb, če se zanje prihlasi dovolj visoko število zainteresovanih in naročnikov. Ker naše godbe zlasti tudi na deželi najbolj pogrešajo dobrih tehnično ne pretežkih koncertnih slovenskih skladb, bo knjigarna prišla z njih izdajanjem. Izdala bo nov »Venec slovenskih pesmi«, ki jih je uglasbil L. Pahor in kateri je godba ljubljanske dravske divizije že večkrat z uspehom izvajala. Venec obsega 12 slovenskih narodnih pesmi v koncertni predelavi (tudi 2 koroski). To skladbo bo knjigarna izdala tudi za orkester na lok in za salonski orkester. Zato vabi knjigarna tem potom razne godbe in orkestre, da se jej prijavijo potomo dopisne in oznadijo, za katero teh izdaj se zanimajo, ter prosijo obnem, da prijavi naslove, ki obstojajo v sosednjih okoljih.

Operni libretti. »Vrag in Katra«. Prvkar je izšel 8. zvezek opernih libretov in sicer: »Vrag in Katra«, opera v treh dejanjih, po češki narodni pravljici spisal Adolf Wenig, poslovenil Radivoj Peterlin-Petruska, uglasbil Anton Dvořak, 98 strani. Cena 8 Din. Po opernem repertoarju je ta opera prva, ki pride v prihodnjih dneh do uprizoritve v ljub-

ljanskem opernem gledališču. Za ime skladatelja, slavnoznanca Dvořaka jamči, da bo opera »Vrag in Katra« vzbudila v naši gledališki publiki največje zanimanje. Zato bo tudi operni tekst te opere, obsežen v 8. zvezku opernih libretov, ki jih izdaja in zalaga Zvezna tiskarna in knjigarna d. z. o. z. v Ljubljani, zelo dobrodošel kot pripomoček za boljše razumevanje opere. Dobiva se pri založnici, Zvezni tiskarni v Ljubljani, Wolfova ulica 1 in po knjigarnah. Razprodajalec običajen popust. Libroto je dobiti tudi pri operni blaginji in pri biljetirih na večer predstave.

Ruska akademija znanosti. Dne 16. januarja se je v Petrogradu vršila svečana seja Ruske akademije znanosti v čast 200letnice obstanka akademije. Seje se je udeležilo nad 600 ruskih in inozemskih zastopnikov znanosti in literature. Tajnik Oldenburg, je poročal o delovanju akademije. Leta 1922 je delovanje akademije zopet oživelo. Akademija je izdala lani nad 100 knjig, ki obsegajo skupno 1500 tiskanih pol. Biblioteka se je preselila v novo poslopje, istakota tudi geološki muzej. Za dopisne članke akademije so bili med drugimi izvoljeni profesor Einstein, profesor cambridgeske univerze Rottoror, prof. Gilbert iz Göttingena in profesor petrograjske univerze Petrov. Seja je bila priprava za veliko proslavo 200letnice obstanka Ruske akademije, ki se vrši leta 1924.

stvo ni postuzevalo samo suhih, ampak tudi vodnih cest. V nepreglednem spredu, po suhem in po vodi, so gostje defilirali pred Waltonom in njegovimi očili prijatelji, ki so bili vsi na konjih. Tudi vsi indijski poglavarji niso prišli na konjih. V spredu je bilo nad sto godb in gostje, ki so dobili vsi samokrese in puške, so po ameriškem običaju v znamenje spoštovanja neprestano streljali, tako da je bilo več milij daleč slišati grmenje, kakor iz moderne bitke.

Zanimivo je, kako se je pravzaprav izvršila pogostitev te silne množice naradov: Defavci guvernerja Waltona so se prepelj izkopalci dve angleški miljii doig jarek, v katerega so bili naložili potem velike skladišče drv in premoga in pekli mase severnih jelenov, bivolov, volov, ovčje, zajčje, medvedje, antilopsko in prešičje, kokoši, race, vosi in veverice. Velike živali so večinoma pekli na srbski način, nabodene na velike kole. Inženirji so v jarek napeljali tudi elektriko, tako

da so se živali pri peki obračale kar avtomatično. Pogostitelj je imel na goste nagovor, ki so ga razširili s celim sistemom raznih aparatov v vse dele jarka. Gostje so se podali nato v odkazane prostore, kjer so jim jedila servirali zamorci na krožnikih. Po pojedini so dobili vsi običajno črno kavo. Banket je pričel ob 13. uri in je trajal do naslednjega jutra, iz česar je razvidno, da je bil tudi v tem oziru dosežen rekord.

Sele prihodnjega dne se je vršil slavnostni ples, ki je istotako trajal nad 24 ur. Seveda je bila za morebitne nezgode in druge nesreče pripravljena tudi ambulanca, pri kateri je sodelovalo več sto zdravnikov. Po poročilih ameriških listov je Waltonov banket nedvomno največji, kar jih je bilo kdaj v Ameriki. Gotovo pa je tudi, da so Zedinjene države imenovane goste dne dosegle rekord v žledolnih katarjih, ki so sledili zlasti po večerškem ragaju.

Sportni vestnik

Tekma za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju

Zmagovalec Dunajčan inž. Fr. Kachler.

V nedeljo je, kakor smo že poročali, mednarodna drsalna zveza priredila na Dunaju tekmo za svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Skoraj iz vseh krajev sveta, iz Anglije, Nemčije, Švedke, Češkoslovaške, Madžarske in Holandske, da celo iz Avstralije so prihili gostje, da vsaj kot gledalci prisostvujejo temu velikemu zimskosportnemu dogodku, pri katerem je bil poleg ogromne množice prisoten tudi avstrijski zvezni predsednik dr. Helmsch. Dunaj slovi že dolgo časa kot mesto, v katerem stoji drsalni sport izredno visoko. Vedno so dunajski drsalci častno zastopali svoje barve in tudi letos si je že v tretjih priboril naslov svetovnega prvaka v umetnem drsanju Dunajčan inž. Fr. Kachler.

V nastopnem objavljamo najboljše rezultate:

Svetovno prvenstvo: 1. inž. Fr. Kachler (Cottage E. V.) 347 točk, 2. inž. Wilh. Böckl (W. E. V.), 3. dr. Ernst Oppacher (W. E. V.), 4. Gunar Sandahl (Stockholm).

Tudi v prvenstvu dam je sigurno zmagala Dunajčanka gospa Plank-Szabo 319,75, 2. gđ. Gisa Reichmann (Cottage E. V.), 3. Svea Norén (Stockholm).

Drsanje gospodov-seniorjev: 1. Paye, 2. Bertalanffy (W. E. V.), 3. Kronfuss.

Drsanje dam-sen. 1. gđ. Wulff (Berlin), 2. gospa. Thiel (W. E. V.), 3. gđ. Schilling (W. E. V.).

Drsanje parov: 1. gđ. Weise - gospod Velisch (Monakovo), 2. gđ. Metxner - gospod Hoppe (Tropava), 3. gospa in gospod May (W. E. V.) Ker pri drsanju parov niso mogli nastopiti pari, ki so že kdaj dobili mednarodno prvenstvo, je ostal izven konkurence znani par gđ. Enzelmann - gosp. Berger.

Kakor je razvidno, so Dunajčani znova dosegli krasne uspehe ter s tem potrdili, da stojijo na izredno visoki stopnji v umetnem drsanju.

Nekaj podatkov o delovanju S. K. Ilirije v l. 1922

O zadnjem rednem občnem zboru SK Ilirije smo svočeno že na kratko poročali. Danes hočemo na podlagi poročil posameznih funkcionarjev kluba dati nekaj pregled o delovanju Ilirije v letu 1922. Ko dobimo potrebne podatke, bomo poročali tudi o uspehih in napredku drugih glavnih klubov, ker vemo, da je za razvoj našega sporta potrebno, da se tudi širša javnost informira o stvarih, o katerih se razpravlja na občnih zborih naših sportnih klubov.

Leto 1922. je enajsto leto obstoja SK Ilirije. Ob letnem zaključku šteje klub 705 članov, in sicer 23 ustanovnih, 278 rednih in 407 podpornih. Tekom leta je Ilirija priredila 73 lastnih sport-

nih prireditev; od teh odpade na nogomet 66 tekem, na ženski roketmet 5 tekem, na lahko atletiko en miting, na tenis en turnir. Razen tega je lahkoatletična sekcija tekmovala še v 4 tujih tekmah, plavalna sekcija v 5 in zimskosportna v 3. Pri teh tekmah si je Ilirija priborila prvenstvo Slovenije v nogometu za sezono 1921./1922., prvo mesto v jesenski polovici nogometne prvenstvene sezone 1922./1923. ter prvenstvo Slovenije v roketmetu za leto 1922.; v lahki atletiki, v kateri vprašanje prvenstva še ni oficijelno odločeno, in v plavanju se nahaja Ilirija na drugem mestu. Z dobrimi uspehi so se člani kluba končno udeleževali tudi smučskih in sankskih tekmem v januarju in februarju prejšnjega leta.

Klub razpolaga s prvovrstnim, mednarodnim določbam odgovarjajočim sportnim prostorom za nogomet, lahko atletiko in roketmet, s 4 igrišči za tenis in z drsališčem. Plavalna sekcija je trenirala na prostoru ljubljanskega sportnega kluba. V zimski dobi je bila s pomočjo sportu naklonjenih voljskih oblasti prirejena za nogomet, lahko atletiko in roketmet Nuškova jahalnica. Vzdrževanje sportnih prostorov in gradnja treh novih igrišč za tenis, kjer se pozimi nahaja drsališče, je zahtevala precejšnjih denarnih žrtv, katere je društveni odbor kril večinoma z internim članskim posojilom. Denarni promet kluba je v letu 1922. dosegel vsoto 921.000 Din.

SK Ilirija ima sedaj osem sportnih sekcij: nogometno, lahkoatletično, plavalno, sekcijo za tenis, roketmetno, smučko in sankško, drsalno in turistično.

Nogometna sekcija, najvažnejša v klubu, beleži v pretečenem letu nastopni razvoj: I. moštvo je igralo 34 tekem (4 prvenstvena, 15 mednarodnih in 15 prijateljskih). Pri vseh teh tekmah je bilo skupno razmerje golov 116:66 (22:4, 31:46, 63:16). Kot posebne uspehe proti inozemskim klubom se morajo navesti rezultati Ilirija: ČAFA, Praga 2:1, Ilirija: Sport- und Turnverein 1860, München 3:2 in 1:0, Ilirija: Sturm 14, Dunaj 6:2. Izmed prijateljskih klubov je vzbudila največjo pozornost zmaga nad Gradjskim, Zagreb, pred njegovim gostovanjem v Barceloni (2:0). Od tekem z drugimi zagrebškimi klubi je navesti še rezultate proti zagrebški Iliriji 5:1 in zagrebški Sparti 5:1. — Prvenstveni rezultati Ilirije v letu 1922. so: proti Primorju 5:0 in 8:1, proti Mariboru 5:1 in proti Hermosu 4:2. Ako izvezemmo zaključne tekme poletne sezone (proti Sparti, Kladno, in Malostranskemu, Praga), je bilo I. moštvo vedno v dobri formi. Rezervno moštvo je igralo 18 tekem, in sicer 7 prvenstvenih (22:12) in 11 prijateljskih s skupnim razmerjem golov 59:16. Drugo moštvo je pravi naraščaj Ilirije; sestavljeno je iz samih nadebudnih mladih moči, ki so tvorili v pretečeni sezoni vzgledno moštvo in ki

bodo že v doglednem času ojačili vrste tekmovalcev. Razen tega je Ilirija večbala nadaljni dve moštvi naraščaja. Vas moštva kluba so v pretečenem letu za bila 237, dobila pa 116 golov. — Od igralcev so igrali za klub več kot sto tekem Vidmajer (137), Pelan (126), Protar Sl. (108), ZupaničG. in Betetto (107), Držaj (105). Pri tekmah prvega moštva je igralo 19 raznih igralcev. Najnevarnejši strelci so Oman s 40 goli, Pevallek I. s 34, Vidmajer s 30 in Učak z 20 goli. V jesenski sezoni so bila vas moštva v dobri kondiciji; v tem času je dosegla Ilirija vseskozi ugodne rezultate in nudila več izvrstnih iger. Nampravna reprezentančna tekma Zagreb—Ljubljana pa je žal okupirala vse septembeske termine. To in pa skrajno neugodne vremenske razmere so skrajšale jesensko sezono na piela dva meseca in so deloma vzrok, da ne zaključuje Ilirija leto 1922. z ugodnejšim finančnim položajem. Zelo se je nadalje opazalo pomanjkanja trenerja, ki se ga v kljub velikemu prizadevanju ni posrečilo pridobiti. Sekcija se je borila z velikimi gmotni težkočami, pogreškalo se je tudi večje število delavnih moči. Po reorganizaciji sekcije v septembru se je položaj izboljšal. Za sezono 1923. si je Ilirija zasigurala odlično kvalificiranega trenerja, dogovorjenih ima že sedaj več mednarodnih tekem in razpolaga s posebnim fondom za preureditev garderob in umivalnic.

Lahkoatletično sekcijo Ilirije je zastopalo na raznih mitingih pretečene sezone 28 tekmovalcev in 7 tekmovalk. Nastopilo je tudi več novincev, ki mnogo obetajo za bodočo tekme. Sekcija je nastopila pri nastopnih mitingih: 2. julija na Bledu v čast kraljevski dvojici (dve drugi mesti, eno tretje) 4. julija izbirni miting v Zagrebu (eno tretje mesto), 11. in 12. avgusta miting SK Primorja (2 prvi, 3 druga, 2 tretji mesti). Sportni teden (8 prvih mest, 5 drugih, 7 tretjih mest ter zmago v stafeti skozi Ljubljano), 19. in 20. avgusta miting Ilirije (6 prvih, 7 drugih in 7 tretjih mest). Damski uspehi: miting Primorja (1 prvo, 1 drugo in 2 tretji mesti), Sportni teden (5 drugih, 3 tretja mesta). Od 23 slovenskih rekordov jih je Ilirija dosegla največ, namreč devet (400 m, 800 m, 1000 m, olimpijska stafeta, skok v višino in v daljavo z zaletom, skok ob palici, troskok, metanje kopja).

Rokometna sekcija je nastopila v štirih tekmah: proti Jadranu 4:1 in 11:1, proti Zidencam, Brno, 1:12 in 0:9. Nadalje je sodelovala s 3 igralkami v reprezentančni tekmi Brno v Ljubljani. Skupno razmerje golov 16:23. Gostovanje SK Zidencic iz Brna pomenja v našem roketmetu mejnik; od tega časa se giblje trening v povsem drugi smeri in kaže sekcija velik napredek. Hitrejši razvoj in napredek ovira okoliščina, da s izjemo Jadrana v Sloveniji do sedaj ni resnega tekmeča.

Plavalna sekcija je delovala, kolikor ji je bilo mogoče ob danih prilikah in brez primernega lastnega plavalnega prostora. Nastopila je v 5 tekmah, med temi v tekmi za prvenstvo Jugoslavije v Beogradu, za prvenstvo Slovenije na Bledu in na jubilejnim mitingu Viktorije na Sušaku. V umetnem skakanju prednjačijo člani Ilirije pred vsemi klubi v državi. V poslednjem času se je posrečilo zbrati v sekciji mnogo dobrega naraščaja. Na Bledu se je osnoval poseben plavalni odsek.

Sekcija za tenis je edina sekcija, ki izkazuje ob letnem zaključku finančni prebitke. Članstvo sekcije, ki se deli v člane tekmovalce, družabne člane in naraščaj, je postalo tekom sezone tako številno, da prvotni prostor ni več zadostal potrebam. Zato je klub zgradil tri nova igrišča, ki se lahko preuredijo pozimi v drsališče. Sekcija se je udeležila turnirja na Bledu, kjer je dosegla drugo mesto, dočim je morala prepustiti prvo mesto SK Mariboru. Prvenstvene tekme in nadaljne sportne konkurence je onemogočilo jesensko deševje.

Iz življenja in sveta

Eneas Silvij Piccolomini

Kesnejši papež Pij II., ki je živel v 15. veku, je imel v mladosti o ljubezni zelo zdrave pojme. V založbi »Leykam« je izšla knjiga o kulturi in navednosti starega Dunaja. V tej knjigi je približno 165. Enejevo pismo na očetuvo naslov. Iz tega pisma vzemo, da je imel Eneas Silvij Piccolomini kot visok cerkvenil dostojanstvenik v Strassburgu z neko Angležinjo ljubavno razmerje in celo sinčka. Oče je sina zato oštel. Toda sin mu je odgovoril takole:

»Jaz ne vidim vzroka, da bi zaloval zato; nasprotno, silno vesel sem, kajti življenje pač ne daje večje sreče, nego ako mu ustvari potomca. Vi se žalostite, češ, da je otrok sad nedovoljene ljubezni. Ne razumem, kakšno mnenje imate o men: saj je gotovo, da me Vi, ki ste iz mesa in kosti, niste napravili brezčutnega. Vem celo, kakšen ženski lovec ste bili Vi; toda niti jaz nisem brez spola niti impotenten. Saj priznavam svojo napako, ker nisem niti svetejši od Davida niti modrejši od Salomona; toda te vrste napaka je prav tako splošna kakor stara. Ako je zločin, uporabljeni svoje naravne moči, potem je ta zločin vsesplošen; ako pa je upravičeno, preklinjati nagon, ki ga je dala narava vsem bitjem, potem tako zvane pravice ne razumem.»

Tako je pisal mladi duhovnik Piccolomini, eden največjih duhov cerkvene zgodovine. Ko pa je postal star in je bil izvoljen za papeža, je pisal čisto drugače. Dunajčane je zaradi njih naravne ljubeznosti in vselega ljubimkanja obsojal z najostrejšimi besedami. Mislil je pač: preveč ni dobro, in pa mlada načela so zendarle včasih preveč svobodna.

Dekadentna Anglija

V »English Review« piše Austin Harrison o današnji Angliji. Nič misliti, nič delati, le popivati in se zabavati je geslo večine. Resne novine ne zanimajo, dobri romanov in dram višje, umetniške cene ljudje ne čitajo, po gledališčih se goji senzacionalni in pikantni repertoar, kino cvete in največ naročnikov imajo dnevniki, ki poročajo največ o umorih, tatvinah, sleparijah in sportu. Srednji sloji živjotario v neverjetni nevednosti in stoposti. Krog resničnih izobražencev v Angliji je zelo omejen. Kvečjemu jih je 10.000 in še med temi jih zna le del poleg materinske še kak tuj jezik. Mase pa žive izven kulture. Vzgoja je povsem pogrešena. Najboljša mladostna leta se

potratijo s sportom in zabavami. Nihče ne študira več nego je potrebno, da zasluži 2 do 3 funte na teden. Zlasti se gojita stenografija in tipkanje; za vse drugo se mladina ne meni. Niti absolvirani vseučiliščniki ne pogledajo več knjige; novine pa čitajo le toliko, da so poučeni o zabavah in sportu.

Anglija je izrazito industrijalna država, ki živi od železa, premoga in tkalnic. Toda ta njena nekdanja prednost ji postaja usodna. Vojna je umikala Rusijo, Nemčijo in Avstrijo, a Francija in Italija se Angliji odtujujeta. Odjemalcev je čim dalje manj. Brezposelnost, bolezn, oslabilost in dekadenca rase napredujejo. Vsemu temu bi odpomoglo le intenzivno delo na polju; obdelati bi se moralo ogromne ploskve neobdelanega sveta. Toda tega ne dovolijo lordi, ker imajo ondi svoje love in druge sporte. Kaj jih briga, da 3 milijone oseb strada, ker ni živil! Lordi skrbje le za lastne pojedine, avtomobile, konje, zabave.

V kratkih desetletjih prevzame vlado na morju in v trgovini drug, mlajši, krepkejši narod. In kdo je ta dedič? Rusija! Nobenega dvoma ni, da je Rusija tako rekoč deviška zemlja s neizmernimi bogastvi. Rusiji je treba le kapitala in inženjerjev. Oboje ji da Nemčija. Rusija ni imela pravnega čuta in discipline. Brez discipline pa ni napredka in ni nobene države. Tako piše Anglež o Angležih

Največja pojedna na svetu

Po poročilih angleških listov se je vršila pred kratkim največja pojedna, kar jih je kdaj videl stari in novi svet. Zgodilo se je to seveda v Ameriki, v državi Oklahama, kjer je pred kratkim izvoljeni guverner Walton v zahvalo pogostil vse svoje volivce, ki jih je bilo nič manj kakor sto tisoč. Kar pa je bilo najbolj interesantno pri tej pojedini, je delstvo, da je bila na pojedino povabljena družba silno pisana. Kitajci, Japonci in Indijanci so prišli v svojih narodnih nošah, Indijanci celo s pernatim lispom in v polni bojni opremi, dočim so prišle številne dame belega plemena v normalnih evropskih in ameriškanskih oblekah.

Gostje belokožci so obstojali iz tovarniških in rudniških delavcev, dijakov, trgovcev, pisarniških nastavljenecv obollega spola, kratkomalo iz vseh slojev naroda v Oklahami. Pred pojedino, na katero je bilo povabljenih okoli 100.000 oseb, se je vršil slavnostni spreod, ki je zavzel tako velikanski obseg, da se ljud-

„Stritarjev dom“

Gostje Rogaške Slatine se najraje gibljejo po obširni glavni promenadi, ki daje celomu zdravilišču ono lepo zunanost, zaradi katere slavi Slatina daleč po svetu. Kdor ljubi tihoti in samoto, ta odide rad po beli stezi za vrtnarjo, ali pa po ozki poti pod gozdom proti zapadu, kjer se sveti pod zelenimi vrhovi samotna vila Jankomir. Njeno pročelje je obrnjeno proti vzhodu in je posebno lepo jutraj, ko jo obseva mlado solnce izza Janine. Nad vilo se dviga zelen grič z visokimi vrhovi: nanj vodijo pota in stezice od vseh strani, na vrhu pa je prijetna plajnjava, polna zdravega gozdnega zraka. Na tem prostoru se je vršila l. 1919. prva jugoslovanska veselica v Rog. Slatini.

V prejšnjih časih, ko so Rog. Slatino posečali večinoma tuji gostje in so se morali Slovenci, Srbi in Hrvati prilagoditi družabnim razmeram, so se vse zabave vršile v znamenju prevladajočega nemštva, ki so ga ob takih prilikah pomnožili posetniki iz Stajerskih mest. Po prevratu so tuji gostje izostali, zato pa je prihitelo tem več gostov iz Jugoslavije. Bila je to izbrana vesela družba, ki je ob vsaki priliki pokazala svoje nacionalno čustvovanje. — Očložili smo se torej, da priredimo veliko jugoslovansko zabavo v korist akademski menzi Marilija gospa Arkova

iz Zagreba je prevzela predsedstvo in je zbrala okoli sebe nekaj agnih slovenskih srbskih in hrvatskih gospd, ki so šle z veseljem na delo. Se predno so bile priprave gotove, je bila zbrana že lepa vsota za naše akademike. Na sejah so dame razvijale svoje načrte in veselile smo se vsi, ker smo se tako dobro razumeli, kajti takrat ni manjkalo predodgov, da je n. pr. slovenščina nerazumljiva. Vse je šlo gladko. Domače firme so šle prirediteljem na roko, tako da je bilo za vse preskrbljeno. Z akademiki smo preiskali vse kote okoli Slatine, da bi našli primerno mesto v gozdu. Najbolj nam je ugajal grič nad vilo Jankomir. Vedeli smo, da je slatinskim gostom malo znan, v kljub temu, da je takorekoč — pred nosom.

Napravili smo med drevjem paviljone in postavili nekaj miz in klopi, sicer pa je bil ves vrh pokrit s prijetnim mehkim mahom. Ni manjkalo tudi gugalnice in drčalnice in drugih zabavnih naprav. Ko smo bili v soboto zvečer z delom v glavnem gotovi, so naši dečki razobesili tri naše zastave na najvišje vrhove nad vilo Jankomir. Tako smo bili vso noč polni pričakovanja in skrbi, ali bo sv. Peter milostno pogledal na našo prvo jugoslovansko veselico v Rog. Slatini.

Drugi dan je bilo krasno vreme in vse je nestrno pričakovalo, kaj bo popoldne. Po kosilu se je celokupna Ro-

Brez volje sem sledil. Se dvakrat sva švignila navzdol in dvakrat lezla navzgor. In vsak pot sva se pogovarjala zaupneje ter se kmalu razumela tako dobro, kakor bi se poznala že dolga leta. Ali bi bilo kaj takega mogoče na plesu? Ze po treh valčkih?

Razgrela sva se... hotela sva se ohladiti in »krenili« v stran smo med goščavje... Tam se je razkrinkala: snela je naočnike in avbo ter se izmotala iz puhovke, da je pokazala svoj vrat. Kakšne fine poteze, kako mehka usteca in njene globoke, sicer osenčene, a tem duševnejše oči!

Toliko lepote je razkrivala grda sportna dresa! A tem bolje. Tako presenečenje doživlji le na sankanju. Kako krasne ude zakrivajo pač te strašne blače in ta nagubani sviter! Gledal sem jo pred sabo tako, kakršno sem jo prej razkril s svojo roko... Zmedlo se mi je. Čemu bi ne vzel te žene, ko me ne vidi nihče? — In potegnli sem jo nase.

Ona je eklela, naslonjena na moje prsi, svoje velike, debele rokavice. Na nežni, blede ročici se ji je svetil poročni prstan. Pokazala mi ga je, kakor v obrambo. Jaz pa sem odgovoril z vročimi poljubi. Prešustvo? — Najslajša ljubezni! Kolika sreča mi je padla v naročje sredi snežnih livad! Vračala mi je poljube tako gorko in vdano, kakor znajo to le zrele žene. Ah, ye zorne deve, kako vodeni so vaši

poljubi v primeri s poljubi vaših sester, ki jih ne zavidajte za naslov žene, nego za njih izkušnje! —

Lepotica pa se je zadržala v pokrajino in počasi, kakor bi govorila sama s seboj, ji je prišlo preko ustnic: »Ze leta in leta sem vdova. Zima mi je ugrabila srečo, še preden sem se je zavdela...»

Toda bil sem pač začaran, in brez premisleka sem odvrnil patetično: »O, bodi moja žena! Iz zimske noči naj ti ob moji strani vzcvete nova vigrout!«

Vrnila sva se v kočo. Tam je sedel prijatelj s svojo nevesto. Tudi ona je že odložila svojo krinko. Ljubek deklisli obrazek, poln zhravja in porednosti, se nama je smejal naproti, njena usteca, oči n lasje pa so bili čudovito podobni ustecom, očem in lasem moje spremljevalke.

Jaz sem se držal svoje neveste pod pazduho in izjavil ponosno:

»Pravkar sva se zaročila.«

»Ali mama, mama! Kaj ti je prišlo na misel!« je vzkliknilo dekle.

Zame je bilo že prepozno. Beseda dana — vez velja. Kar se jim v plesni dvorani, v blesku svile in golih ramen ni posrečilo, to so dosegle na sankaljšču, zabubane kakor grde gosnice... o te ženske!

O. B.

gaška Slatina začela pomikati proti vili Jankomir in po strmih stezah navzgor. Prišlo je tudi mnogo gostov od drugod. Imeli smo godbo in pevce. Kmalu se je razvila vesela zabava v lepem smrečnem gozdu. Posebno onim jugoslov. gostom, ki naših narodnih veselje še niso videli, je ugajalo v veselji slovenski družbi. Za spomin na ta dan smo sklenili, da bomo ta grič krstili za »Slavijo«, ker dotlej ni imel nikakega imena. Predlog so gostje z odobravanjem pozdravili. Zvečer se je ob luninem svitu razhajala jugoslovanska družba nazaj z veselo Slavije v tbo mirno zdravilišče.

Ko sem bil letos zopet na Slaviji, je bilo komaj videti še sledove tiste prve jugoslov. slavnosti. Resa je zarastla prostor na vrhu in videlo se je, da le redko zaide sem gori kak samotni gost. In vendar je to eden najlepših kotov okoli Rogaške Slatine. Pod to »Slavijo« torej (ne vem, ali se je ime priljelo ali ne) stoji sedanji Stritarjev dom. Zdi se mi, da še danes vidim one lepe visoke vrhove nad Stritarjevim domom okrašene z našimi trobojnicami in ono veselo jugoslovansko družbo na naši prvi veselici. Tu bo preživljali svoje mirne dni pesnik, ki je z vrznelo pesnijo slavil prihod slovanstva in preokoval njegovo bodočnost v novi moderni Evropi. Pred par leti je prebival v vili Jankomir general Jurislić, znan junak naše armade. Za njim je prišel

Gospodarska vprašanja

Českoslovaški izvoz v letu 1922

Českoslovaški statistični urad je objavil te dni izkaz o celoletnem izvozu leta 1922. Po tem izkazu je izvozila Českoslovaška v problem letu 94.550.226 q ter 4.080.173 komadov proti 97.427.354 q ter 4.305.122 komadov v l. 1921. Izvoz v l. 1922, se je torej proti 1921. zmanjšal za okoli 3 milijone q.

Pregled izvoza važnejših predmetov je v primeri z l. 1921. nastopen:

	v tisočih q	1922.	1921.
snovi za kurjavo	72.213	76.930	
mineralije	7.020	6.055	
sladkor	3.182	4.570	
žito in mlevski izdelki	2.272	351	
železo in železina	1.940	2.035	
sadije in sočivje	1.485	703	
steklo in steklenina	1.212	1.358	
papir in izdelki	968	808	
glinasti izdelki	840	810	
kemikalije	596	643	
bombaž in izdelki	452	325	
kamnit izdelki	452	225	
stroji in orodja	292	423	
volna in izdelki	183	193	
barvila in strojila	115	104	
pijave	108	397	
lan, konoplja, juta	100	78	
kože in usnje	60	59	
živalski produkti	46	28	
gumi in smola	45	178	
masti	40	85	
vozila	15	24	

	komadov	1922.	1921.
konfekcije	4.002.588	4.260.418	
šivina	11.391	39.130	
vozila	883	5.131	

Padec količine izvoza napram l. 1921. gro v glavnem na račun zmanjšanega izvoza premoga in lesu. Po množini partijskega českoslovaški izvoz premoga in lesu s skoro 80% na celokupnem izvozu. Močno je padel tudi izvoz sladkorja. Zanimiv pojav pa je, da se je izvoz živil znatno povečal. Izvoz žit se je skoraj posredmeril, a izvoz sadija in sočivja pa bolj nego podvojil.

Ker je tudi uvoz nazadoval, se je aktivnost trgovinske bilance, ki je znašala v prvi polovici 1922. okoli 3 milijarde Kč, gotovo vzdržala tudi v drugi polovici 1922.

NARODNA BANKA SHS.

Stanje 22. januarja 1923.

Aktiva (v oklepajih spremembe napram stanju 15. januarja; v dinarjih): kovinska podloga 341.976.828,28 (— 3 milijone 076.488,71), posojila 1.498.318 tisoč 899,45 (+ 8.619.140,41), dolg države 4.515.309.789,80 (— 2.237.224,49), vrednost državnih domen, založenih za izdajanje novčanic 2.138.377.163, saldo raznih računov 32.180.094,70 (+ 16 milijonov 767.589,40). Skupaj 8.546.162 tisoč 719,23.

Pasiva: glavnica 18.211.000, rezervni fond 4.930.054,87, bankovci v obtoku 5.012.756,020 (— 16.026.730), razne obveznosti 1.371.888.481,36 (+ 26.129 tisoč 751,64), terjatve države za založene domene 2.138.377.163. Skupaj 8.546.162 tisoč 719,23.

Obrestna mera po skontu menic za vse bančne dolžnike brez razlike 6% na leto. Obrestna mera za posojila na zastave (zaloge) 7% na leto.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (30. t. m.). Postavno baška, odnosno vojvodinska postaja notirajo: pšenica 480 do 495, koruza žolta (takojšnja dobava) 245 do 255, žolta, umetno posušena 300 do 305, žolta v storžih 195 do 205, ri 375 do 385, ječmen za pivovarne 825 do 335, za krmo 300 do 325, oves 287,50 do 300, fižol pisani 375 do 380, beli 375 do 390, moka, pšenična «0» 745 do 755, «2» 720 do 730, «4» 695 do 705, za krmo 250 do 275, otrobi, drobni 200 do 205, debeli 250 do 260. Tendence neizpremenjena, mirna.

Novosadska blagovna borza (30. t. m.). Pšenica baška, 5 vagonov, 475; ječmen baški, ponudna, 315; koruza baška, nova, 87 vagonov, 232,50 do 267,50; pšenica moka, baška, «0», ponudna, 700; «2», ponudna, 675; otrobi, baški, 19 vagonov, 178 do 180.

DROBNE VESTI.

Pravilnik o reguliranju prometa z devizami in valutami. Delegacija ministrstva financ objavila uradno: Po razpisu generalnega inspektorata ministrstva financ v Beogradu se razglasa, da so knjžice «Pravilnik o reguliranju prometa z devizami i valutama od 23. septembra 1921. godine sa izmenama i dopunama do kraja 1922. godine» na prodaj pri gospodarskem uradu delegacije ministrstva financ v Ljubljani. Knjžica stane 5 dinarjev. Istotam so na prodaj pooblaščenim denarnim zavodom tudi knjžice potrdil (overeni) o zavarovanju valute obrazec C. 1 A in C. 1 B, komad po 100 Din. Pooblaščen denarni zavodi v Sloveniji naj se obračajo naravnost na gospodarski urad delegacije ministrstva financ v Ljubljani.

Obračunski tečaj tujih valut v februarju. Iz Beograda poročajo, da je finančno ministertvo odredilo za dobo od 1. do 28. februarja nastopne tečaje tujih valut: 1 napoleon 356 Din; turška lira 403, angleški funt 446, dolar 93; 100 francoskih frankov 635, 100 švicarskih frankov 1776, 100 drahem 108, 100 italijanskih lir 460, 100 mark 0,76, 100 českoslovaških kron 366, 100 madžarskih

Smučarska in sanjaška sekcija šteje ob početku zimsezone 1923. 61 članov in 30 članice ter ima v obeh g. Seljaka vestnega krmarja in učitelja. Sekcija je priredila več teoretičnih predavanj kot uvod v novo sezono. Pretečno zimo se je udeležila sekcija s 7 člani sanjaške tekme za prvenstvo Bobinja, s 4 članicami in enim članom smučarske tekme za prvenstvo Slovenije in s 3 člani in 3 članicami smučarske tekme za prvenstvo Jugoslavije v Planici. V tej tekmi je dosegla prvo in drugo mesto v damski vožnji.

Drsalna sekcija, ki se je organizirala v samostojno sekcijo šele tik pred zimo, ima 55 članov, med njimi 19 dam. Zdravje vse znatneje drsalce Ljubljano, ki bodo pod vodstvom večkratnega svetovnega prvaka dr. Gilberta Fuchsa ob ugodnih vremenskih razmerah v letošnji zimi sigurno lepo napredovali.

Drsalna tekma, razpisana po S. K. filirja v Ljubljani za 2. februar, je vsled neugodnega vremena in vsled malega števila prijav preložena na nedeljo 11. februarja. G. dr. Gilbert Fuchs je poklonil za zmagovalca v tekmi seniorjev dragoceno prehodno darilo. Prijavni rok je podaljšan do 8. februarja.

Važna seja upravnega odbora Ljublj. nogom. podsveza se vrši na praznik 2. februarja ob 10. uri dopoldne v lokalu Sportne zveze, Narodni dom. — I. tajnik.

Nogometna sekcija S. K. filirje v Ljubljani pozivlja igralce tekmovalnih moštev k teoretičnemu predavanju g. Janouska, ki se vrši v soboto 3. februarja ob 20. uri v lokalu Sportne zveze, Narodni dom.

Občni zbor «Kluba ljubiteljev sportnih (nelovskih) psov v Ljubljani» se vrši v četrtek, dne 15. februarja 1923 ob 8. zvečer v salonu restavracije «Pri Levu» na Gosposvetški cesti. Ljubitelji sportnih

psov in interesenti, ki žele svoje pse razstaviti na prihodnji razstavi ter jih dati vpisati v rodovnik, se tam potom vabijo le pristopu k klubu in na občni zbor. — Odbor.

Zagrebski nogometaši v inozemstvu. Gradjanski odide prihodnjo nogometno sezono zopet na veliko turnejo v Španijo. Na povratku bo igralo moštvo v Parizu. Hašk in Concordija, ki zavzema prvo in drugo mesto prvenstvene tabele ZNP, sta drbila od dunajskih društev Hakoah in Wacker poziv za dve tekmi, ki naj bi se vršili na Dunaju. Hašk in Concordija sta sprejela ta poziv s pogojem, da se vršita revanžni tekmi v Zagrebu. Ker sta Hakoah in Wacker pristala na ta poziv, bo Zagreb imel priliko videti dve izvrstni dunajski moštv.

Nogometno moštvo praške Slavije v prošlem letu. Stari prvak českoslovaške nogometa Slavija, ki obstoja že 30 let je porazila poljskega prvaka Cracovio s 5 : 0, nemškega prvaka Fürth dvakrat s 4 : 2. Z dansko reprezentanco je ena tekma ostala neodločena, pri drugi je zmagala Slavija s 3 : 0. V Skandinaviji je dosegla 4 zmage, dočim je ena tekma ostala neodločena. Škotskega prvaka Celtica iz Glasgowa je premagala s 3 : 2, belgijskega prvaka Beershota je porazila s 5 : 0, njegovega tekmeča Aberdeena pa z 2 : 1. V Nizozemstvu je odpravila Be Quick (Haag) s 4 : 1, Feyenoorda s 8 : 0, a Be Quick (Groningen) s 3 : 1. V Švici je premagala vodeči moštvi vzhodne Švice Young Fellows z 9 : 0 in Grashoppers z 3 : 1. Od dunajskih moštev je Slavija porazila Sportklub z 2 : 0, Hakoah z 2 : 1, Amateure s 3 : 0, Rapida v revanžni tekmi s 3 : 2, dočim se pri prvi tekmi na Dunaju zmagal Rapid s 4 : 2. Razen tega poraza je Slavija doživela le še enega, in sicer proti Fürthu z 2 : 3. Vsekakor je Slavija lahko ponosna na to svojo bilanco za l. 1922.

Sokolski vestnik

Občni zbor Sokola v Škofji Loki

Občni zbor Sokolskega društva v Škofji Loki se je vršil v nedeljo dne 21. januarja ob navzočnosti 91 članov. Iz poročil raznih funkcionarjev posnemamo, da šteje društvo ob koncu poslovnega leta 320 članov, proti lanskemu izkazu 15 članov prirastka. Vsi odseki so delovali jako marljivo in donesli s svojimi prireditvami lepe vsote v društveno blagajno, ki je imela nad pol milijona denarnega prometa. Društvo je s korporativno udeležilo bratskih javnih nastopov v Gorenji vasi, Zireh, Medvodah, na Bledu, izleta gorenjske Sokolske župe v Kranju, pokrajinskega Sokolskega zleta in Jugoslov. vesokolskega zleta v Ljubljani l. dr. Tekmovalci članstva in naraščajo so si pri tekmah v Škofji Loki in Ljubljani priborili častna mesta. Odkar ima društvo svoj lastni dom, je opaziti viden napredek. Sokolska ideja zadobiva vedno širši in trdnější temelj med vsemi sloji prebivalstva, zlasti šteje društvo lepo število svojih članov med kmetijskimi posestniki in mladenci v Zabnici. Posebno marljiv je bil dramatični odsek, ki je spravil v pret. letu na oder 20 gledaliških iger in pa orkester, ki je sodeloval pri vseh društvenih prireditvah z lepim uspehom. Takom leta si je društvo ustanovilo tudi svojo lastno knjižnico, ki vsebuje že dokaj strokovnih in leposlovnih knjig, posebno dobro pa uspeva mladinska knjižnica, ki je prav marljivo posežna naraščaj in deca. Ogromno delo pa je izvršil stavbinski odsek, o čemur pa bi bilo na tem mestu preobširno poročati.

Pri volitvah je bil nato izvoljen sledeči odbor: starosta br. Fr. Dolenc st., podstarosta br. R. Zihorl, načelnica sestra Danica Dolencova, načelnik br. J. Potočnik, odborniki pa bratje in sestre: Horvat Vida, Pečner Anica, Dolenc Fr. ml., Calcari Humbert, Horvat Rud., Blaznik Avgust, Zahranstnik Vinko, Prevodnik Fr., Primožič Franc, Zupančič Joško, Savnik Anton, Košca Franjo, na-

pešnik, ki je že l. 1876. opeval trpljenja boreče s balkanske raje. Naj mu prijetno solnce sveti izza Janine in slatinski vrelci naj okrepe njegovo zdravje v zatišju Slavije!

Hudožestveniki v Ameriki. Poročali smo že, da so se člani Hudožestvenega teatra v Moskvi iz Pariza, kjer so doživeli velike uspehe svoje umetnosti, podali na turnejo v Ameriko. V Ameriki pa se Hudožestvenikom ne godi tako kakor v Evropi, kjer je vsak cenil samo njihovo umetnost. Takoj po prihodu Hudožestvenikov so ameriški listi zagnali vrišč, da dajejo igralci svoje dohodke za prospelj beljševske propagande, kar seveda ni res. A kljub temu je publika Hudožestvenike povsod navdušeno sprejela. Moralčno so torej Hudožestveniki tudi v deželi dolarjev prodili in zmagali. Ne tako, žalibog gmojni, Stanislavski, voditelj skupine, je izjavil novinarjem, da imajo Hudožestveniki došlej v Ameriki še vodno deficit za nekaj tisoč dolarjev ter da bodo ta deficit po dosedanjih izgledih težko pokrili, ker jih je zlasti prevoz čez morje stal ogromne vsote. Poleg vsega drugega imajo Hudožestveniki s seboj pet voz za prtljago. Vendar pa je izjavil Stanislavski, da njegova družba ni prišla v Ameriko po denar, marveč da je hotela upoznati Američane z rusko umetnostjo, kar se je tudi zgodilo.

mestnikom br. Fleš Ludovik, Žužek Viktor, Cegnar Ant. ml., predsednik knit. prosv. odseka pa br. Batista Ljudovik.

Sokol Ježica ima v soboto, 3. februarja ob pol osmih zvečer v društveni sobi predavanje. Vabljeni vsi! — V nedeljo ob treh popoldne je istotam sestanek vsega članstva za redakcijo savezskih pravil in društvenega poslovnika za prihodnji občni zbor.

I. Jugoslovanski vesokolski zlet. Seja likvidacijskega odbora se vrši v četrtek dne 1. februarja točno ob 7. zvečer v saveznih prostorih. Polnoštevilna udeležba neobhodno potrebna.

Sokol Moste priredi na Svečnico dne 2. februarja v društvenem prostoru na Selu telovadno akademijo. Po akademiji se vrši veselica s plesom. Začetek ob 6. zvečer. — Zaeno se ponovno opozarja članstvo, da se vrši istega dne ob pol 10. dopoldne redni občni zbor. K polnoštevilni udeležbi vabi odbor.

30letnico Sokolskega društva v Splitu je slovesno proslavilo društvo v nedeljo dne 28. januarja t. l. Društvo je bilo ustanovljeno dne 26. januarja 1893 pod imenom Hrvatski Sokol ter se je po novosadskem sokolskem saboru spremenilo v Sokolsko društvo, ki pridno deluje pod vodstvom starostie br. dr. Lavsa in tvori matično društvo Splitške sokolske župe, ki šteje 26 društev v Dalmaciji in na otokih. Prvi društveni starosta je bil pokojni Vinko Katalinič poznejši župan mesta Split. V proslavo 30letnice je društvo priredilo dopoldne povorko po mestu ter položilo lorvorjev venec k sliki prvega staroste Kataliniča v mestni občinski zbornici, nato pa se je vršila slavnostna seja v Sokolskem domu. Dostojna in brezhrupna proslava.

Vestnik Sokolsky, list COS. v Prazi prinaša v četrti številki prevod članka «Hočem», ki ga je napisal v letošnjem sokolskem koledarju br. E. Gangl, namestnik staroste JSS.

Medzletne tekme češkega Sokolstva se vršijo letos v Prazi, in sicer za člani in članice. Prva številka lista «Cvičička» vsebuje vse vaje nižjega in višjega oddelka članic na orodju in 3 igre. Tekme članic obsegajo proste in redovne vaje, vaje na gredi, na bradlji, na krogih, metanje žoge, tek in igre. Omenjeni list priobčuje metodična navodila za vezbanje tekmovalnih vaj, vaje same in navodila za sodnice.

Uporaba telovadnic na državnih šolah na Češkem. Ministrstvo šol in narodne prosvete je izdalo naredbu, s katero predpisuje pogoje, pod katerimi smejo uporabljati telovadna društva telovadnice državnih srednjih in učiteljskih šol. Od šolskega leta 1922/23 dalje mora vsako društvo, ki uporablja telovadnico plačati izdatke za kurjavo, razsvetljavo in snaženje za čas, kar uporablja telovadnico. Za uporabo in desinfekcijo telovadnega orodja je plačati od vsake ure po 1,50 Kč, ali 75 Kč na leto za vsako tedensko uro. Društvo je obvezno poravnati vsako škodo, ki nastane po članih v telovadnici ali v šolskem poslopiju. Najemnine za telovadnico ni. Dohodke za kurjavo in razsvetljavo in snaženje morajo ravnateljstva zaračunati med režijske dohodke, dohodke za uporabo orodja za desinfekcijo in za poškodbe pa naj uporabijo za nabavo igralnega orodja in za izpolnitve telovadnega orodja. — Sokolska društva so s to naredbo precej prizadeta, zato se navetuje revnelšim društvom, da vložijo prošnje za podporo na ministrstvo narodnega zdravja in telesne vzgoje.

kron 3.60. 100 lejev 50. 100 levov 61. 100 peset 1425, 100 holandskih forintov 3.752, 100 danskih kron 1880, 100 avstrijskih kron 0.14, 100 poljskih mark 0.47 dinarjev.

Narščanje cen svinjam. Iz Zagreba poročajo: Zaradi forsiranja izvoza svinj po nižnjih izvoznih carinah so ogromno narasle cene svinjam v Vojvodini, Slavoniji in Hrvatski. Na zadnjem sejmu v Vrbovcu so plačevali izvozniki celo mesnate svinje do 28.75 Din za kg žive teže. Takšno pretirano narščanje cen, ki pa se bo gotovo še nadaljevalo, bo širokim množicam manj imovitih konzumentov sploh onemogočilo nabavo masti. Forsiran izvoz svinj pa končno tudi ni v korist mesne industrije.

Konferenca o južni železnici ponovno odložena. Po vseh iz Dunaja odpotuje generalni ravnatelj južne železnice prihodnje dni s strokovnjaki v Beograd, kjer bo vodil z nako vlado predpogajanja glede prevzeta južne železnice v državni obrat. Ker naša vlada še ni izdelala svojega načrta za prevzem železnice, je konferenca o južni železnici, ki je bila napovedana za 5. februarja v Rimu, odložena na 15. februarja.

Neovlaštna uporaba imena Zagrebački zbor. Uprava Zagrebačkog zbora dobila je obavestje, da nekoli akviziteri obilaze privredne krugove te, poslužuje se imenom Zagrebačkog zbora, sakupljaju oglase i ine reklame navodno za Zagrebački zbor. Uprava Zagrebačkog zbora moli sve privredne krugove, da ne nasjedaju ovakovim agentima, jer ni nikoga ovlastila, da se imenom ili klišejom ZZ poslužji. Izaslanici Zagrebačkog zbora, koji će za koji dan posjetiti privredne krugove, imaju legitimaciju, da su činovnici Zagrebačkog zbora i ovlašteni preuzimati naloge za svakovrsnu reklamu prigodom II. velesajma, a sve tiskanice i narudžbenice označene su sa žigom: Zagrebački zbor, propagandistički odlo.

Vpis v trgovinski register. Vpisale se nastopne tvrdke: Mulej & Comp., lesna industrijska in trgovska družba

Naše domače zadeve

Ob zaključku semestra Slabi uspehi.

Ljubljana, 31. januarja.

Danes je bilo na tukajšnjih srednjih šolah zaključeno prvo šolsko polletje. Našo javnost, gotovo pa še posebno stariše, bo nedvomno zanimala statistika o učnih uspehih naše mladine, na katero stavlja narod tolike upe za bodočnost. Priznati moramo kar takoj odkrito, da so uspehi v splošnem nepopoljni, v nekaterih zavodih naravnost presenetljivi. Le žensko učiteljske dela izjemo in ima zaznamovati zelo dobre rezultate.

Kje pa je iskati vzroke neuspehov? Obrnili smo se na ravnateljstva srednjih šol in dobili povsed enaka pojasnila. Na eni strani še vedno znaki povišne psihoze, malomarnost in brezbržnost gojencev, deloma nenadarnost oz. slaba podlaga, malo zanimanje staršev za deco, na drugi strani pa izredno težavne socialne razmere, ki deloma opravičujejo neuspehe. Dejstvo je namreč, da imajo premožni gojenci mizerna stanovanja s slabo razsvetljavo; veliko jih stanuje tudi zunaj mesta (na moškem učiteljsku n. pr. nad eno tretjino gojencev) in se morajo v šolo in iz šole voziti z vlakom ali pa hoditi peš, s čemer izgube mnogo časa. Veliko nlogo igra tudi revščina in njene posledice — bolezn. V splošnem pa se mora tudi priznati, da so učenci preobloženi z delom. Na gimnazijah se uče v prvem razredu kar štiri jezike naenkrat!

V naslednjem podajamo nekoliko statistike. Podatki nam manjkajo od državne realne gimnazije in tehniške srednje šole v Ljubljani. Od zavodov v drugih mestih so nam podatki objavljeni. Naše poročilo bomo še spopolnili.

I. drž. gimnazija, Tomanova ulica: javnih učencev 595, učenk 70. Izkaze s pozitivnimi redovi je prejelo 431, z enim nezadostnim redom 85, z dvema ali več nezadostnimi redi 142, neklasificiranih 7. Učni smoter je dosegel torej 84-81%.

Realna gimnazija s slovenskim in nemškimi učnim jezikom, Beethovnova ulica: 205 javnih učencev in 16 zasebnih. Pozitivne rede je prejelo 121 gojencev, padlo je v enem predmetu 24, v dveh ali več predmetih pa 54 gojencev, 6 neizprašanih.

Realka, Vegova ulica: Uspeh slab. Izmed 662 učencev oz. učenk je prejelo pozitivne rede le 349 ali 52-7%, padlo je z enim nezadostnim redom 97 ali 14-6%, v dveh ali več predmetih pa 207 dijakov ali 31-4%. V nekem razredu je padlo od 39 gojencev 31.

Učiteljske: a) moško: 157 gojencev. Pozitivne rede je prejelo 110, padlo v enem predmetu 27, v dveh ali več predmetih 18, dva ponavljajna izpita. Uspeh torej, posebno še z ozirom na slab material, zadovoljiv.

b) žensko: 191 gojenk. Neugoden uspeh pri 8, med temi dva ponavljajna izpita. Izbran material, boljša predizobrazba, marljivost.

Ženska realna in reformna realna gimnazija (licej), Bleiweisova cesta: 449 gojenk plus 24 privatistinj. S pozitivnimi redi 289 plus 9 privatistinj, to

na Bledu; Gornjeradgomske občinske opekarniške podjetja v Črešnjeh in Borečih; Anglokemika, družba s o. z. (trgovina s kemikalijami in podobnim) v Ljubljani; A. Kunstek & Plotarski, trgovina s usnjem, ševlji, manufakturo itd. v Ljubljani; J. Sutej & Comp., industrija in trgovina z lesom v Ljubljani. Izbrasali sta se tvrdki: J. & C. Bahovec, trgovina v Ljubljani in Saks & Trašnik, izdelovanje in prodaja elektrotehniških predmetov v Ljubljani.

Iz zadružnega registra se je sbrsala firma: Spar-und Darlehenskassenverein in Nesseltal (Koprivnik).

Obtok bankovcev v Avstriji se je po izkazu Avstrijske narodne banke s dne 23. januarja 1923. zmanjšal za 102 milijardi na 8976,8 milijarde aK.

Delniške družbe v Italiji. Leta 1922. je bilo osnovanih v Italiji 1072 delniških družb z glavnico 1.222.118.370 lir. Glavnica 818 družb je bila povečana za 2 milijarde 188.271.111 lir, saniranje 6 družtev je zahtevalo 114.900.000 lir, investiranih je bilo v celem 3.525.739.481 lir. V likvidacijo je stopilo 396 družb s skupno glavnico 1.014.447.696 lir, a znižalo je svojo glavnico 237 družb v znesku 1.710.113.300 lir. fuzijoniralo se je 17 družb z glavnico 237.777.501 lir.

Katastrofalno padanje nemške marke in oslabiljenje francoskega franka. Vrednost nemške marke pada vedno hitreje. Na berlinski borzi naraščajo cene tujim devizam in pa efektom v brezmejnost. Dolar je notiral večraj 43.000 mark. Nemška in poljska marka sta si še enaki. Obenem z nemško marko je znatno oslabil tudi francoski frank.

Draginja v Nemčiji. Postabljanje nemške marke je povzročilo splošno dragino. Na 25. t. m. preračunana veletrgovinska indeksna številka nemškega statističnega državnega urada je od 2131 dne 15. t. m. narasla na 3296 dne 25. tega meseca, to je za 54%. V istem času so poskočila šivila od 1708 na 2764 ali za 62%, industrijsko blago od 2981 na 4262 ali za 45%, uvozno blago od 3316 na 5360 ali za 62%.

Poljsko-avstrijska trgovinska pogodba je stopila, kakor javljajo z Dunaja, z dnem 15. t. m. v veljavo.

Občni zbor društva „Pravnik“

Občni zbor društva «Slovenski Pravnik», ki se je vršil večraj popoldne v Ljubljani v posvetovalnici deželnega sodišča pod predsedovanjem društvenega predsednika dr. D. Majarona, je pokazal bilanco velike agilnosti in razveseljujočega napredka. To nazivlje kratkemu, pravzaprav le 7 mesecev trajajočemu poslovnemu letu. Poročilo tajnika, okr. sodnika dr. Sajovca, omenja predvsem posrečeni društveni izlet v Celje na dan 7. septembra pr. l. Predavanj z diskusijami je bilo prirejenih osem. Velike važnosti je ustanovitev terminološkega odseka, ki se je osnoval na predlog vseučilišnega profesorja dr. Dolenca. Smrt je društvu ugrabila šestoro članov, predvsem predsednika višjega sodišča dr. J. K. v. č. n. k. «Pravnik», odlično društveno glasilo, je dovršil svoj 36. letnik. Navzlic znatnim oviram se je vzdržal in v ugledni višini svoje tradicije in v nakladi preko 600 izvodov. V novem letu bo izhajal na 4 polah, kar pomenja zopetni napredek.

Društvo ne razpolaga z velikimi gmojnimi sredstvi; oddelek ministrstva pravde v Ljubljani je tudi lani podprl društveno blagajno z izdatnejšim prispevkom. A vseeno sta blagaj. poročilo o poslovnem letu, kakor tudi izgled proračuna povsem zadovoljiva. Društvenemu blagajniku, odvetniku dr. Josipu Lavrenčiču, je bila za vestno izvrševanje funkcije izrečena posebna pohvala.

V novi odbor so bili per acclamationem izvoljeni dosežanji funkcionarji, izvemši medtem za državnega svetnika imenovanega dr. Ivana Škarje, katera ga nadomesti vladni svetnik dr. Igor Rutar. Odbor je torej konstituiran sledeče: predsednik dr. Danilo Majaron, podpredsednik dvorni svetnik Božidar Bežek, tajnik okr. sodnik dr. Rudolf Sajovic, blagajnik dr. Josip Lavrenčič, knjižničar vlad. svetnik dr. Ignacij Rutar, odborniki: vseučiliški profesor dr. Dolenc in dr. Leonid Pitamic ter troje zunanjih odbornikov: dr. Juro Hrašovec v Celju, dr. Mirko Grasselli v Mariboru in dež. sod. svet. A. Kuder v Novem mestu; preglednika sta dr. Janko Zirovnik in dr. Fran Tekavčič.

V kratkih in tehtnih potezah je nato dvorni svetnik Bežek očrtal zasluge dolgoletnega in požrtvovalnega društvenega predsednika dr. Majarona. Med splošnim odobravanjem je bil sprejet govornikov predlog, da se dr. Danilo Majaron imenuje častnim članom društva, nakar je vseučiliški profesor Kušej kot prvi gratulant v imenu pravniškega zbora univerze izrekel prisrčno čestitko.

Dr. Majaron se je, presenečen nad spontanim izrazom priznanja dolgoletnega truda in velikih zaslug, z iskrenimi besedami zahvalil za izkazano mu odlikovanje

Obsojenci

Pozneje poldoraslo dekle, ki skače in se igra v parku San Diego, po hrbtu pa jej binglja zlata kita njenih zares lepih las... Mac Head Vohr je baš prispel iz Chicaga na svojem najljubšem vozu, ki ima tudi ime «Eva» in je prekosil zadnji ameriški rekord v naglici. Čim je dekletce zagledalo svojega papana, že mu skače nasproti in veselo kliče. Za očetom pa prinašajo sluge pravilčno igračo pravo pravcato majhno železnico, ki teče na nekaj nad sto jardov teče, s pravimi parnimi lokomotivami in vsem, kar spada k železnici, semafori, mostovi, zvonci... vse v malem, toda idealno, kakor solidna prava velika železnica! Takšno igračko si je deklica bila želela in sedaj jo ima...

Boston. Univerza Cambridge. Stewartovo darilo... določeno za ono mlado damo, koje razprava o starj zgodovini izročnih narodov bo dobila največ glasov solednih profesorjev... Gospodična Eva Mac Head Vohr... soglasno... godba... koračnica... «Lohegrina»...

Potem Visoka palača... terasa... «Povej svojemu staremu očetu...» Molk.

Letalo, ki odleti. Ej... ali tako poka srce, pravo človeško in očetovsko srce, ker je popolno razočaranja, bolesti, trpljenja izmučenega, izdanega očeta?

Pravkar... jo-li... pravkar je nekdo rekel glasno in jasno, tukaj v bližini: «Kaj me to briga?» Je-li?

O, res... ni jih mnogo, ki jih to kaj briga!... Sam.

Mac Head Vohr se bori v globini nepopisne noči. V to noč padajo druge

beseđe, ki brže mimo njega, ne da bi jih razbral, vendar jih čuje, proti svoji volji...

«Štiristotisoč ljudi bo morda pobitih, uničenih, toda štiristo milijonov drugih ljudi bo s tem obvarovanih gotove smrti in nepopisnega trpljenja...»

Je li res, da je Izvoljeni trikrat padel, ko je stopal na Golgoto?

Robot. Nemir. Ljudje beže, se gnetejo. Mac Head Vohr je vstal in stoji v smeri proti oknu, v smeri proti Torralu, ki čaka s svojim aparatom na povolje. Pri tej svoji hoji, na tej svoji Golguti je Mac Head Vohr na kobrecu padel...

Ta hip se oglasi drug telefon: «Vrhovni svet?»

«Tukaj!»

«Delavnica št. 00.016 je zavzeta v naskoku. Druge delavnice v prvi ulici bodo zavzete ta hip in z isto uslo...»

Gouverner Mac Head Vohr se leži na tleh. Dva šefinženjerja ga primeta pod pazduhe. Polagoma se dviga.

In preden še stoji na svojih nogah, izda povelje... o, s kako strašnim, slabotnim, usmiljenja vrednim glasom, kakor izmučen bolnik... toda v kljub vsemu, ukazal je:

«Torral! Sedaj...!»

11. Za črnim zastorom.

«Nunc et in hora mortis nostrae. Amen...»

Molitve je bila končana. Toda zadnja ura še ni udarila. Andrej Ferrati je sicer začuden nad dejstvom, da še vedno živi, toda ne zganje se in ne vstane, kajti čemu? Saj bo itak že prihodnji hip zopet padel, za vedno.

Se nekaj časa poteče, in smrti še vedno ni od nikoder. Sedaj se dvigne Andrej Ferrati in je ves začuden.

Pietro ga je opazoval in je bil ves presenečen. Sedaj vidi, da je Andrej vstal in zapazi njegovo začudenje. Še

se sedaj se mu zazdi, da se Andrejeve trditve verjetno.

«Andrej!» pravi, «Odpusti mi! Tudi jaz ti odpuščam... Dvomil sem o tebi, toda sedaj...»

Andrej mu seže v roko:

«Nimava več časa, Tudi jaz ti odpuščam. Ljubi moj brat!»

Eva ni odvrnila pogleda od njiju lic.

«Tudi jaz sem jo ljubil, tola drugače!» pravi Andrej in pokaže na Evo. «Sedaj, v tem trenutku, tik pred smrtjo, to vse skupaj ni več važno... Kmalu se bomo vsi trije smeli ljubiti, vsj enako, vsi na edino mogoči način.»

Gospodična Eva Mac Head Vohr ne pozna nobenega cerkvenega veroizpovedanja. Oče jo je svoječasno vzgajal v evanđeljskem izpovedanju, toda snoparnost protestantskega obreda jo je izprva dolgočasila, pozneje pa jej je postala zoprna. Prav za prav ona sploh ne veruje v ničesar nadnaravnega. Čudovita tajnost človeškega življenja, navidezno izolirana med dve mrtvi večnosti, ki sta «poprej» in «pozneje», matematična nemožnost omejene zavesti življenja, ki bi jo le slepi slučaj postavil v sredo med ti dve večnosti — to vprašanje še ni nikdar motilo njenega uma. Kadar se jej je samo vrnilo, si je pač mislila: «Bomo že videli, kadar bo čas!»

In sedaj vidi...

Najprej spozna jedva doznavno izpremembo ploskev okrog sebe. Trdni predmeti jej postanejo manj zaznavni, plinasti predmeti pa bližji, trdnjeji, bližji, bolj enakj njej sami. Nekaj ste korakov od nje stoji drevo. To drevo se jej vidi sedaj naenkrat manj ostro očitano, in ona si hipce pozneje sploh ni več svesta, ali je to še drevo, ali pa kakšen drug predmet. Zrak pa molči in tem drevsom, ta zrak jej je sedaj materialno vse močnejše zaznaven,

že neprozoren, neprosujen in tako trd, da ga moreš kar prijeti in celo tako trd, da se v njem jedva giblješ... Eva vstrepeta, ker čuti in zaznava, kako se izpreminja okrog nje vsa ta materija, ki poprej zanjo in njene čute ni eksistirala, ali pa se izpreminja ona sama in postaja enako oni lahki nevidni materiji, ki jo oblaja ali ki jo je dolej obdajala in s katero se bo ona sama združila in spojila v prihodnjem trenutku... Ze sedaj čuti, kako se njena lastna substanca prsnavlja in prehaja v substanco prirode okrog nje, v zrak... v nič...

To vidi... in potem...

In se z zadnjo svojo kretnjo naglo okrene k Andreju Ferratiu... zakaj ne Pietru?... Neodoljiv instinkt jej kaže to kretnjo, neodoljiv razkol njenega duševnega bistva in mišljenja, skrbi in težnje... K Andreju se torej obrne, toda vleti ga more le še megleno, zabrisano, nedoločno...

Ali boljše, vidi ga še povsem jasno, o, povsem jasno, toda docela brez barve... v sivi barvi... v nekakšni lahni sivini, v golobji sivini, v katero so se izpremenile tudi vse druge barve okrog nje... vse sivkasto, mlečno, megleno...

Sredi te mlečnosive neskončnosti pa se še odražajo prejšnje oblike bitij, in da se ta neskončna sivina vedno bolj vsiljuje čutom, jih prevladuje in se bolj vsiljuje okusu, vonju in tipu, kakor vidu ali sluhu...

Velikanski, ogromni, vseobsežni in nedogledni črni prejad, večno brezno se odpirajo in zazija sredi te sivine... Eva...

Ona se zaveda, da izginja v nič, pa da še ni izginjila, da še vedno eksistira, da je te še vedno ona, samo ona, in nič drugega kakor ona...

Eva nad breznom neskončnosti...

Mi-ej ee fej pojavi:

«Kaj je tvoja zadnja želja?»

In hlastno si odgovaraj: «Moja zadnja volja hoče...»

Toda vprašanje ne dobi odgovora... Eva išče, pa ne najde... Nitj imena, a niti številke, niti pojma ne najde več v svojem spominu, ki izginja. Ves spomin je preminul kakor udarec s kraljutmi...

«Hm,» še reče.

Črno brezno se razširi in postane neizmerno, brez dna, brez pričetka, brez kraja. Evi se zdi, da se počreza v neskončnost, v nič. In se razblini...

12. Groblje nič.

«Pa kje so le?» vpraša Just Bellecourt, upravni poverjenik, nervozno.

«Ni jih več!» enostavno in skrajno po- božno odgovori Georges Torral, poverjenik laboratorijev.

In zmignje z rameni. Ralph Athole pa položi svojo lepo negovano roko Lyončanu na rame:

«Saj vam je vendar razložil, da raz- kraja njegov stroj vsako živo materijo ali substanco. Kje naj bi torej ostala mrtva trupla?»

In se nasmehija.

«Če bi bil takšen protiklerikalec, prav za prav bedast, kakor so oni bili, bi sedaj rekel, da bo ljubi bog pri vsta- jenju mesa imel presneto veliko in tež- kega dela, če bi res mislil na rekon- strukcijo pravkar razkrojenih teles, in da se sploh ne bi mogel prav spozna- ti...»

Delavnice, iz katerih prihajajo po- verjeniki na svojem ogledovanju, so povsem nedotaknjene, razen vrat, ki so skoraj povsod razbita. In razen neklih strojev v eni delavnici, v tisti, ki je bila prva napadena. Nikjer pa ni niti sledu po bitjih, ki so razbila vrata...

(Dalje prihodnjik).

Sv. Sava — đaćka slava

Beograd, 27. januarja 1923.

Kakor ima vsaka rodbina svojo Slavo, tako slavijo vse srbske šole dan sv. Save. Čeli tedni so posvečeni pripravam za ta največji šolski praznik. Vežbajo se pevci, govorniki, deklamatorji, gledališki diletanti itd. Na slavnostni dan je vsako šolsko poslopje okinčano z zastavami, smrečjem, zimzelenom in cveticami. Mladina, učitelji, starši in prijatelji šole se zberejo predpolodne pri verskem obredu blagoslovljanja vode in sečenja kolača. Temu sledi oficijelna slavnost z več ali manj obširnimi sporedom. Popoldne pa ima mladina svojo zabavo. Oficijelno slavnost najvišje šole, vsučilišča, počastijo kralj in ministri s svojo navzoč- nostjo. Načelniki, in-pektorji in referenti ministrstva prosvete se razdelijo na druge šole.

Mene je vzel od svoje okrilje načel- nik odeljenja za «srednjo nastavo» in šla sva na II. žensko gimnazijo. Ta je tako rekoč najstarejše višje žensko izobraže- vališče v Beogradu, ker se smatra kot nadaljevanje nekdanje «višje ženske šole» in v tem zmislu obhaja letos svojo 60letnico. Skromno pritično glavno po- slopje leži v ulici Kraljice Natalije. Na dvorišču pa je več novih oddelkov, ker je ta šola po številu učenk najmočnejša v Beogradu ima nad 1400 učenk in 29 razredov. Slavnostna dvorana je za da- našnje razmere majhna, sprejela je komaj mnogoštevilne goste, od učenk pa samo tiste, ki so nastopale pri prireditvi. Ima pa slavno preteklost. Nekdaj je to

bila edina šolska dvorana v Beogradu, na šolsko Slavo so v njo prihajali knez, ministri in drugi najvišji dostojanstveniki takratne Srbije.

Slavnostni program je obsegal 12 točk: 1.) Blagoslovljanje vode in sečenje kolača; pri sečenju kolača so sodelovali ravnatelj kot hišni gospodar, ena profesorica in dve učenci; obredne odpeve je pel zbor učenk. 2.) Himna svetega Save. 3.) «Praznični život», slavnostno pred- vanje suplentke gđ. Zore Vulović. Go- vornica je omenila 60letnico in slijan razvoj zavoda, potem govorila o cerkvenih, državnih, društvenih, rodbinskih in osebnih življenjskih praznikih ter končala s pozivom, naj «iz obilnih dana stvar- ramo praznik» s plemenitim mišljenjem in dejanjem. 4.) Milojević, «Prolečna pes- ma». 5.) «Srpska devotka», deklamacija. 6.) Schubert, «Ribarka», solospjev s spremljevanjem glasovirja. 7.) Čajkovski, igra na glasovirju. 8.) E. Šahova, «Majčina slik», deklamacija. 9.) Novak, «Dobru noč», solospjev s spremljevanjem glasovirja. 10.) Arenski, «Hor cveča», zbor s samospevi in ljubkim baletom. 11.) Mozart, «Prolečna pesma», solospjev. 12.) Legov, «Miš», humoristična scena iz penzionatskega življenja. Po programu smo čestitali gospodarju ravnatelju «Sretnu Slavo», použili ponujeno «žito», malo pokramljali in se razšli.

Beograd ima štiri moške gimnazije, eno realko in tri ženske gimnazije. Popoldne sem si hotel ogledati «Slavo» na II. moški gimnaziji v Poincarjevici ulici. To je naj- novejša srednješolska stavba s prostora- nimi hodniki in veliko dvorano, v kateri se je vršil I. profesorski kongres l. 1920. Tukaj so obhajale skupno «Slavo» II., III. moška gimnazija in realka. Ko pri-

dem do poslopja, najdem pred vhom na ulici množico ljudi, ki so zaman pro- silli za vstop. Krasen visok dečko v skavti-ki obleki je stražil vrata in ni pu- stil nikogar noter, češ, da je vse polno. Odšel sem in se čez nekaj časa zopet vrnil. Sedaj je bil vhod prost. Srečno sem prišil do II. nadstropja, kjer je na hodniku dijaški orkester ravno dovršil en komad. Hodnik je bil nabito poln dijaštva in drugega občinstva. Bilo je nemogoče priti v dvorano, ki je bila strogo zastra- žena po skavtih. Zagledam ravnatelja, ki je nadzoroval vrvenje in kontroliral stra- že. Ta mi skozi stransko sobo čez oder pomore v dvorano, kjer se postavim med dijake, ki so dovršili svoj nastop. Prišli so drugi, majhni in odpleli svojo pesem. V sledečem odmoru pride reditelj in me pelje na stol, katerega je priboril za me- ne. Tako sem sede videl zadnjo točko programa: tri kinematografske slike. Moram poudariti, da so reditelji dijakij vzro- no opravljali svoj neizmerno težki pose- l. Na potu domov sem še enkrat pogle- dal na II. žensko gimnazijo. Tudi tu isto vrvenje. Bilo je videti, kakor da se je vse Beograd zbral v šolah. V dvorani so imele učenske svoje «igrank». Plesalcv in plesalk pa je bilo toliko, da so se komaj gibali.

Tako obhaja srbska mladina svoj šolski praznik. Fr. Valda.

Tračnice za žago

100 m dolžine, kupimo
Ponudbe na: Kulovec in drug.
Straža (Dolenjsk.). 134

Mali oglasi

stanje do 20 besed 5 Din., večih kategorij 8 besed 1 Din. — Trgovski oglas, septembra, ob predpisane do 20 besed 5 Din., večih kategorij 8 besed 9 Din. — Ploče za zaprti (Leta 1923) — enostaki. Na upravljanje se odgovarja, da sta izpremenjena priročna za upravljanje.

Službe

Trgovski sotrudnik

ljubi t. govce) m'ad, spilen, vše primerne službe kot poslovođa, kladničnik ali potnik pri kakem večjem podjetju. Gite tudi na deželo. Cenjene ponudbe p.d. «Zaveslji» 1923. 4-8

Absolv. mlajša

l'z. dvorazr. trgovske šole želi mesto uradnice v kakšni to- varni ali večjem podjetju naj- rove v Ljubljani. Nastop takoj. Ši pozne e. Cenjene ponudbe pod «Uradnica» poštno-žetve Sevnica. 407

Zmožnega

402 knjigovođu-bilancista šče delniška zavarovalna družba. Ponudbe z u. vedno zahtevki in potni predal št. 4. Ljubljana, glavna po ta

Zidarski poltr

šče službu, z večletno prakso v beton-k h železobetonskih kakor v visokih zgradbah. Cenene ponudbe je vnositi upravnistvu «Jutra» pod št. 198. 198

Poslovođa

362 samostojna, organizatorična moč, z veliko staro trgovino na deželi, se sprejme. Kot poslovodečik kompanjo se sprejme r. l. k. stanja z naj- manj k 50.000 —. Ponudbe na upravo «Jutra» pod št. 362. 362

Kupim

Oskotirnih tračnic

300 metrov, za 150 metrov 760 mm se kupi takoj. Po- undbe s cenami na Ivana Šteh. Dobropolje. 401

Ljubljanski Zvon

letnike 1881 do 1910 ter letnika 1911 in 1916 kupim. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Ljubljanski Zvon». 410

Prodaj

Bukova drva

120 l na drobnu in na debelo pro- daja, dostavlja ista na dom ter žaga drva lesna družba «Ilirija», Ljubljana, Kraljica Petra trg 8. Telefon 220. 410

Klavar (študij-ig.)

v prav dobrem stanju se po- nizki ceni prod. Več pove S. Rozman, Zatiška ulica 1. 411

Voz (zapravljen)

z dvema sedežema, lepe male sani za enega konja. čisto malo rabljena dopr na konjska oprema z masovim me- leženim okovjem, velika slamo- roznica, velik mlinski za di- šave itd. 15 železnih cevi za ograjo, se prod. Istotom se kupi močan ročni vozček na tiri kolese in mali lahki vozček za konja. Naslov v upravnistvu «Jutra». 400

Pezor, trgovci 360

Kompletna z'oga mehanega blaga z trgovsko opremo vred se po zelo ugodni ceni zara- družinskih razmer tako prola- hje? pove uprava «Jutra».

Stanovanja

Na stanovanje 411

se sprejmejo tri gospodične Naslov pove uprava «Jutra».

Na stanovanje

in event na brano se sprej- meta eden ali dva dijaka. (Poseben vhod in elektr. ena- razst. etjara). Naslov pove uprava «Jutra». 393

Nepremičnobe

Dvofružinska vila

v Ljubljani se kupi. Ponud- be staviti na upravo «Jutra» pod «Vila 40». 409

Novo hišo

enonastropno, s prostori 500- tirijskih metrov, sposobno za vsako industrijsko ali drugo podjetje, stanovanje tako na razloig, prodam li zamjenjam. Hiša se nahaja v eni najpremetnejših ulic Zagreba. Cena 70 tisoč di- nar ev. Odlam celo hišo tudi za dobo deset ali več let v našem. Kupcu ni treba po- lžiti takoj cele kupnine. Vpraša naj se v hotelu Struk- o j. soba št. 7. 403

Stavbena parcelo

v Spod. Šiški ob Celov ki- cesti so naprod. j. Ponasila daje Fran. «rehek, posestnik v Spodnji Šiški, Nova ulica št. 247. 404

Poceni naprođaj

zemljiša, veliko 11.548 m², ležeče ob črni reki Linb- ljana-Smartno, oddaljeno 500 m nad poljsko šolo, sli pol- ure od ljubljanske g. v. g. pošte. Cena Din. 100.000 —. Naslov: Mirko Stefanović, Gorupova ulica 3, II. nadst. 380

Enofružinsko hišo

v Ljubljani ali pa v okolici se kupi. Cenjene ponudbe poi «Kober plačnik 332» na upravo «Jutra». 342

Prodaja se hiša in blev

velike kleti, krasen vinograd, blizu mesta Krapine, zasigur- ana gostilniška koncesija, pet minut od letoviša na zelo prometnem kraju. Cena 520.000 K. Ponudbe naj se pošljejo lastniku v Krapini št. 39. 364

Dopolnovanje

Sameo, 395

33 let star, delavec in mali posestnik, srednje po-tate, m'rnega in dobrega obnaujanja želi dopisovanja z go-podično primerne starosti ali mloro brez otrok v vrho želite, če mogoče z neoliko premo- ženja. Prednost je po tenost in pridne roke. Naslov «K. J.», poštno-žetve Trbovlja 11.

Razno

Strojopisje 405

se ponuje Naslov se izve v upravnistvu «Jutra».

Prepisovanje

na p'salni stroji se sprejmejo. Naslov se izve v upravnistvu «Jutra». 406

Šole petje 389

ponuje izpravana koncertna pevka. Prijava p.d. «Izobražbu glasu 3-8» na upravo «Ju- ra».

Posodim večji znesek

na novo hišo z vrtem proti vknjiči in dobavo stanovanje v hiši, kjer bodi Slovenije. Početna pisma pod «Strogo zupno» na upravo «Jutra». 389

Na prometnem kraju

na Stajerski m' se odda trgo- vina in gostilna v novem. Potreben kapital 600.000 K. Ponudbe pod «Trgovina 386» na upravo «Jutra». 386

Prostovoljna javna dražba

gohištva (postelje, žimnice, kipi, stoli, umivalniki, mi e, g. raitore, «mare» enega vene- banskega lesi nca, in rane druge stvari. se bo vrtila v po večer 5 februarj 1923, ob 2 popoldne na Valvaz-trjem trga št. 7/II. levo.

Predpust 1923

- SVILA za plesne obleke
- KREP
- ATLAS
- BATIST
- ETAMIN
- ROKAVICE za dame in gospode
- NOGAVICE za dame in gospode
- ELIDA toaletni izdelki
- LJUBLJANA MESTNI TRG 10.

ELIN, družba za električno industrijo d. z. o. z.

gradi elektr. čne centrale.
proizvaja in dobavlja vse el. ktrične stroje in elektro- tehnične aparate in izdelke.
p. o. ktrične brezplačno vse naprave in obrate, ki so v zvezi z elektrotehniko.

Tehn. čne pisarne in zalogo:
LJUBLJANA, Dunajska cesta, p. lača Lj. ljubljanske kreditne banke
MARIBOR, Vetrinjska ulica 11. 11

Novi stanovanski pravilnik in zakon o stanovanjih

Je izšel in se naroča pri
Tiskovni zadrugi v Ljubljani
Prešernova ulica 54.

S poštino vred velja 6 Din 60 p.

ARKO Liqueur Triple Sec